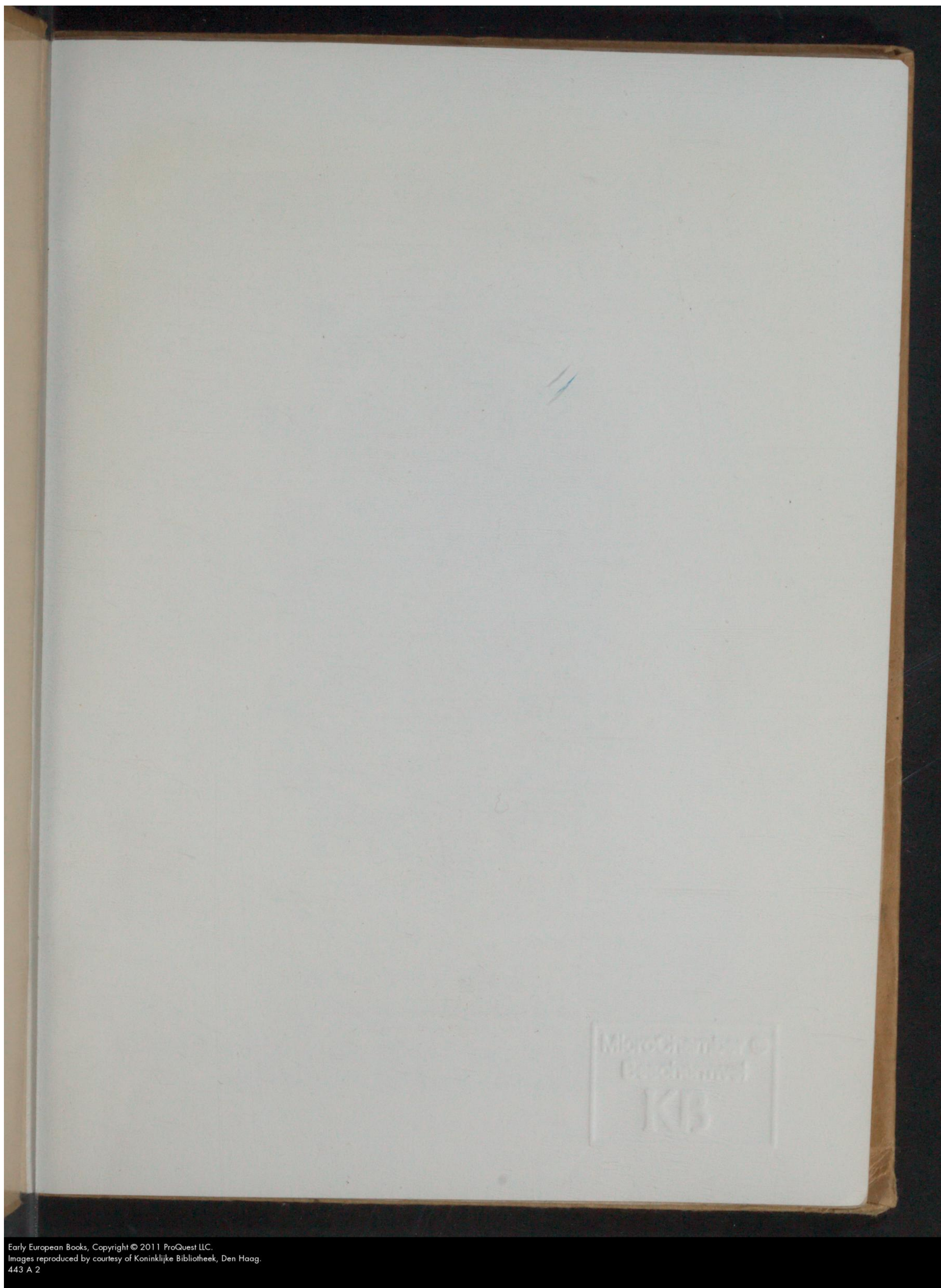
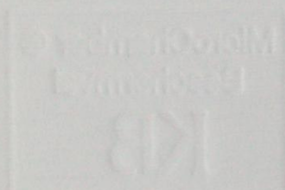








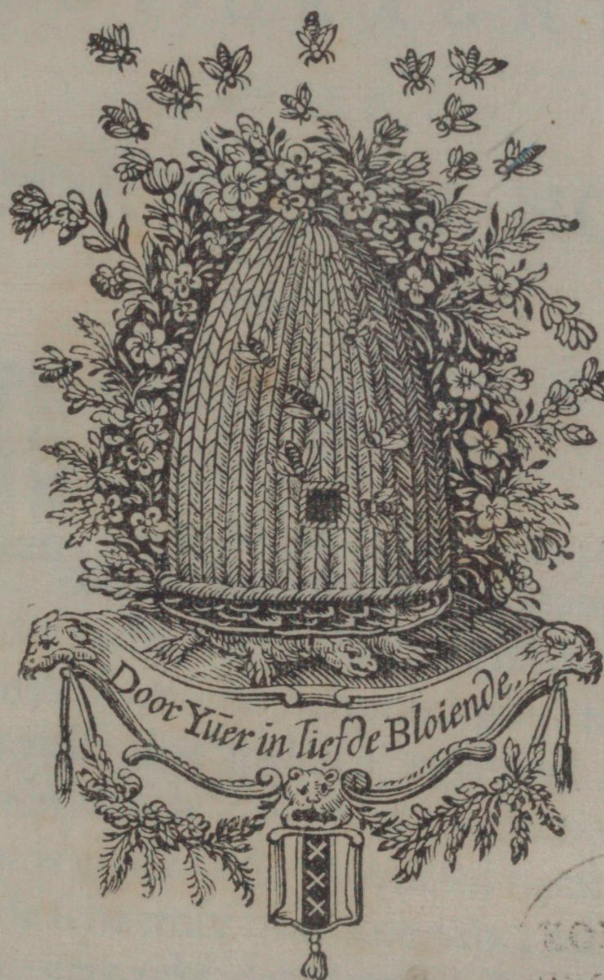




JAN SOETS,



# THIMOKLEA.

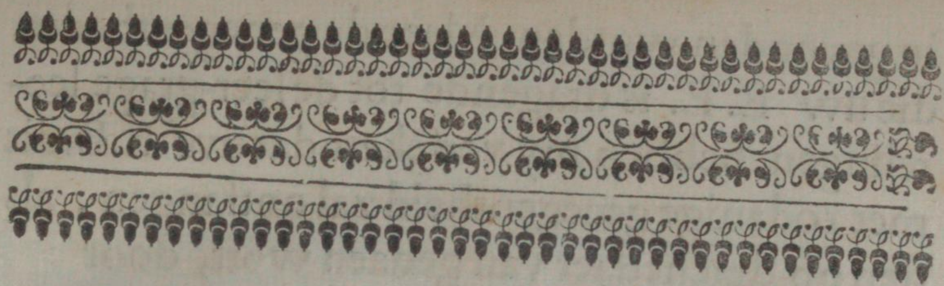






t'AMSTERDAM,
*Gedruckt by* Nicolaes van *Ravesteyn*,

Voor *Dirck Cornelisz. Hout-haeck*, Boeckverkooper
op de Nieuwe-zijdts Kolck, Anno 1641.



# OP-DRAGHT,

*Aen d'E. E. Heer*

## P. CORNELISZ. HOOFT

*Droſzaert tot Muyden.*



Yn Heer,

De luſt tot de Nederduytze Rijmkonſt, heeft my weeder zoo veer gebragt, dat ik de Thebaenſche Thimoklea, op ons Amſteldamſche Schouburgh, heure bedroefde rolle doe ſpelen; evenwel zoo niet als ik wel wenſch, vermits 't vermoghen veel zwakker is als de wil: nochtans heeft de ſtoutigheid de ſchaemte overwonnen, en my zoo vrypoſtig gemaekt, dat ik uw' E. E. tot een beſchermer voor deze verkragte Weduwe uyt kip, om haer voor vorder overlaſten der baldadigen te verdadigen, hoe wel ik weet dat hier meer walleginge als vermaek by uw' E. E. zal

in gevonden worden. Maer de genegentheden die uw' E. E. is dragende tot de leer-grage leerelingen, hebben my verſekert dat uw' E.E. dit met zodanige genegentheid zal ontfangen, als den op-dracht daer van gedaen wort, door

U. W. E. E.

*Verpligte*

JAN SOET.

In Amſterdam den eerſten November.

## ZIN.

N*A dat* Alexander de Groote, *Koning van Mascedonien de afvallige Thebanen, door 't geweld van een magtigh Heir-leger, ten meestendeel verdelgt, en weder tot zijne gehoorzaemheid gebrogt had, zijn de dartelheden der Oversten en gemeene Soldaten door den overvloedigen roof zo angegroeit, dat een der Baldadige Hooft-mannen zich niet ontzien heeft zijne brood-droncken handen te slaen in de kuischeid van de bedroefde* Thimoklea, *Zuster van den kloekmoedigen Veld-Overste* Theaegnes, *en Weduwe van een der Voornaemste Grieken in Theben: maer deze ont-eerde ontsteken zijnde met een vinnige wraek, weet de zelve zoo bedektelik te verbergen dat zy den schender naer weynig tijt daer over van 't leven beroofs. Welcke daed* Alexander *ter oiren koomt, latende derhalven deze rampzalige ghebonden voor hem brengen, haer vragende wien zy was, en waerom zy deze Man-slagh begaen had. Daer op zy vrymoedigh antwoord, stellende heur leven tot een zoen: maer den Koning dit in zijn oordeel overwegende, beschenckt haer met zijn eygen hals-çieraed. Stellende haer en heur gansche maeghschap in volkomen vryheid en bezittinge van hunne goederen.*

'T Toneel is Theben.

*Q. Curtius en Philippus Melanthon.*

# SPREKERS VAN'T SPEL.

*Alexander de Groot.* Koning van Mascedonien.

*Philotas.*
*Amphoterus.*
*Arthabazus.* } Mascedoonze Veld-Oversten.
*Parmenion.*
*Andromenis.*

*Thimoklea.* Thebaenze Edel-Vrouw.

*Hellanice.*
*Cleophes.* } Gesellinnen van Thimoklea.

*Lincestus.*
*Craterus.* } Zoontjes van Thimoklea.

*Pindaris.* Thebaenze Rijm-schrijver.

1. 2. 3. Thebanen.

*Hector.*
*Hephestion.* } Vry geboorene Mascedoniers.

*Rey* van Thebaenze Burgerinnen.

1. 2. 3. Mascedoonze Soldaten.

*Delos.* Mascedoons Wiggelaer.

*Rey* van Offer-Zangers.

*Boode.*

*Zwijgende.*

Vrouw van Pindaris.
Zoontje van Pindaris.
Trompetters.
Trommel-slagers.

# EERSTE DEEL.

## EERSTE UYT-KOOMST.

*Alexander de Groote. Philotas. Amphoterus. Arthabaſus. Parmenion. Andromenis.*

*Verthooninge der verwoeſtinge van* THEBEN.

*Alexa.* 
Oo huwt de zege kroon an Alexanders zwaerd
Dat op'zen Bruylofs dach een dub'len tweelingh baert,
En mayt een vetten ougſt van ſchrale en magere akkers
Gemieſt met menſchen bloed. De weelde,metzen mak-
Verzopen in de luſt, van 't lekkere gebraed (kers,
Geſtooſt by 't oorloghs vuur, in rijken overdaed,
Ten encklauws toe in breyn, en mergh, en reuzel ſtappen.
Zoo doet men, met ter tijd, de ſtijve pezen ſlappen
Der Griecxze Heerſchappy, door 't wijd gevreeſde ontzagh
Van 't Maſcedoonze heyr, en onſe blancke dagh:
Wiens ſcharp, gewette punt, gewent is om te raken
Door ſchilden, en panſçiers, dat rif, en ribben kraken
Op 't drillen van den ſtoot: wanneer der Mannen vuiſt
Hun narm, ten nelboog toe, met vetten roof begruiſt:
Wat wal weêrſtaet de kraght van onze ontblote klingen?
Wat bolwerck is zoo hoogh daer wy niet overſpringen?
Wat poorten zoo verzien met ſchot-deur, en hamay
Die Alexander ſtuit? als ik den Zabel zway
Ontzet zich 't moedigh hart der moord beluſte Schiten.
Den Sacer lilt van angſt. De trotze Trogloditen,
Den wreev'lijgen Norijt, en Choraſmier, als Godt
My vreezen, d'Exnippaen, Dranſier, en 't overſchot
Van 't Darvicierze volck, tot an d'Hirkaenze ſtranden.
Den Nijl en Gangus beeft, en kuſt, met ſchrik, mijn handen.
Den Tart' zijn ſtegen hals gehoorzaem buygt. De Pôô,
En Tijber ſtaekt'er loop en eertme willigh. Zoo
Ben ick al om ontzien. Wie kanme dan beletten
In 't geen mijn wil begeert? ik ſtel de werelt wetten
Van daer den Uchtend-zon heur hooft met gouwt bekranſt
Tot daerze 't weêr ontbloot, en al'er glans beſchanſt

Met

Met blauwe en bruine damp: ja zelf voor deze voeten,
Vier winden, als ik ſpreek, ootmoedig knielen moeten.
Zou dan een enckle ſtadt 't geweld van mijn beſchik
Verbreken? Theben neen. Wel wiſtge niet hoe ik
Uw' Heir-kraght had getreft, en t'eenemael verſlagen
Op 't vlakke en ruyme veld? 't geen duizend oogen zagen
Met tranen overvloeyt, van 't over ſterck gebouw
Daer op Ceronea zoo ſtofte, toen de rouw
Met wrede klauwen, all' hun blijdſchap teffens ſloopte,
En my een reecx van luk en weelde t'zamen knoopte:
Vermits de Zabelen, en Pijlen, zonder tal,
Zoo graeſden in hun volck, dat zelver 't laegſte dal
Schier tot een berrigh wies door d'opgehoopte lijken.
Ja! in de diepe graght daer groeyden vaſte dijken
Van menſchen, die de ſchrik, voor 't ſterven, dreef te rug',
En metzelden, voor my, een ſtarcke ſtorrem-brugh
Daer over 't moedig volck hun hooge wal beklommen,
En deên mijn Standaerden op Muur en Torens brommen.
Toen brak den ſtarckſten zuil van uwe aelouden troon.
Toen zweeg uw' lof bazuyn. Toen wierd uw' lauwer kroon
Vertreden, in den drangh van onze paerde houven.
Toen moeſtge 't voor geregt, van uwe weedagh, proeven
Dat nu, vol op gediſcht, hier voor u ſtaet, bereyd
Door gruwelikke moord, daer Weeuw en Wees om ſchreyt.
Kromp u hoogmoedigh hart niet, toen ghy onze benden
In hun ſlagorden zaeght naer uwe veſten wenden?
Of hadge 't bang geſchreeuw, van uw' naburen niet
Gehoort? 't nabauwen van hun kermen, door 't verdriet,
Scheen dat maer gek-ſpel, zeg hartnekkige Thebanen?
't Moet zijn. Of hadge luſt om met een zee van tranen,
Uit Vrouwen oogen, en der Kinderen geparſt,
Deez' ſtadt te ſpoelen, als 't geheugen wort vervarſt,
Op ſtraet, en burrigwal, en marckten, en in huizen,
Gepropt met dôôn, door 't zien van zoo veel duizend ſluizen,
Geopend, door de klingh, daer 't lauwe bloed uit ſpat,
Dat Tempel en Autaer met gruwelen bekladt?
Uw' Hoog-moed had uw' val gewiggelt, langh te vooren,
Nu is'er. Hier word vreugde uit u bederf geboren,
En ſtrookt ons met een lach, op dezen ondergangh
Van uwe Morgenſtar: diens ſtralen ik ontfangh

Met

Met open arremen, om 't licht daer van te grijpen;
Toch zoo niet, dat ick dat geheel zoek uyt te nijpen:
O neen! uw heerlijkheyd vermeert, door deze ſcha,
Zoo ghyze noemt. Bedaer. 't Is zegen, en gena
Die U van daegh geſchied. Nu Alexanders vlercken
U, als zijn kiekens, dekt. Deez' hand zal u verſtercken
In alderleye nood. Dat nimmer overlaſt
U treffen zal. Schep moed. Wat rekel op u baſt;
Of bitze tanden bied, zal ik den bek zoo znoeren
Dat hyze in eeuwigheyd zal reppen noch verroeren.
Uw val is ſchrikkelik. Toch ik ben ſonder ſchuld.
'k Waerſchuwden u genoegh, en vlaide, met geduld,
Door veel beloften, om deez' ſlagen te verhoeden:
Maer altemael vergeefs. De bittere gemoeden
Uws opper-hoofden, zijn zoo zeer in 't quaed verwart
Geweeſt, dat yder zich met eeden heeft gehart,
En vaſt verbonden, om de ſtadt niet eer te geven
In mijne handen, voor de leſte Man zijn leven
Uytbraekte, door de znêe van een gevlymde punt.
Toen kookten me mijn bloed. Toen wiert'er op gemunt;
Om, met den eerſten ſtorm, u zoo hard' t'overvallen,
In 't midden van de nacht, dat niemand van hen allen,
Die wapen droeg, de dood ontkomen zou. Zoo ſtraf
Beſloot ik toen de wraek. Ja zwoerze vaſt. Ik gaf
De gantſche ſtadt tot buyt; om daer door mijn Soldaten
Meer moed te maken, die terſtont, als uytgelaten
Van blijdſchap, mijn begeer volbrachten; eer den dach
Dit droevigh ſchouw-ſpel op de moord-tonelen zach.
Zoo ſchriklijk wies de vlam uyt deze hete voncken.
De bitze wraek zoop zich ſtracx overſtallig droncken
In lekker menſchen bloed, zoo varſch voor haer getapt.
De Vrouwen trokken 't hayr. De kinderen, bekrabt
In 't aenzicht, trooſteloos om hunne Vaders liepen.
De Maegden niet als wee, de Zoons genade riepen.
Toen wierd mijn naem ge-eert. Toen boog men voor my neêr.
Toen was 't, lang leef de Vorſt in zege, wiens geweer
Een yder kuſſen moet, en om medogen ſmeken.
Toen moeſt men, tegen danck, 't verbond der eeden breken.
Maer 't moeytme dat ick u niet vry verloſſen kon
Eer dat dit wee geklag, van Weeuw en Wees, begon.

Mijn wil was goet. Maer hunn' heel averechts Genegen
Tot eygen ſchade, als 't blijkt, rechtvaerdig nu verkregen.
*Philot.* Zoo brouwt hartnekkigheid gemeenlik niet als quaed.
*Amph.* Den hoogmoed Vrouw en Kind met ſtale roeden ſlaet.
*Artha.* Nu is de wraek verkoelt. *Parme.* De lemmeren verzadight.
*Alexa.* Hoor Helden. Dit's mijn wil. Dat niemand word beſchadighd
Van nu an, met geweld, of ſchennis, door mijn volck,
't Zy hooge of laeg' van ſtaet, wat Burger is. Den dolck
Heeft lang genoeg gegraeſt. Philotas, laet de gragten
Weêr zuyveren. Beziet of over al de wagten
Bezet zijn naer behoor. Ga heen verright dit wel.
*Philot.* Gevreeſde Vorſt, ik zal gehoorzaem u Bevel
Volbrengen: maer men dient met een de buyten wallen
Ook rondom te verzien; vermits die heel vervallen
Door 't ſtormen zijn geraekt. *Alex.* 'k Beveel u al dat werck.
En Ampotherus, ga, neem naerſtig oogemerck
Hoe 't marckt-velt is bewaert. Of 't Raed-huys, met den Toren
Wel waer genomen wort. Dat yder naer de ſporen
Van mijn bevelen draeſt. Zie dat de ruitery
Bequame ſtalling' krijgt. Hoor Arthabaſus. Ghy
Zult, door de gantſche ſtadt, gevouglijk order ſtellen
An 't vrye volck, dat die den Burger niet meer quellen
Met plonderen: maer dat zich yder, voortaen, ſtil
Voeg in zijn leger-tent. Parmenion. Ik wil
Dat ghy de Tempelen, de Prieſters, en Autaren
Voor moet-wil, en geweld, zult vailig doen bewaren.
Dat niemand handen an de Heilig-dommen ſlaet.
Verzorg al 't offer goet. Op dat zich geen Soldaet
An 't zuivere beſmet, of ſtrafze naer behooren:
Want al te woedig dat verwekt der Goden thoren.
*Parme.* De Vorſt doet wel dat hy 't gewyde ſtaeg verſchoont.
*Alex.* Mijn voorſpoed dreef te rug. Mijn Hooft was niet gekroont
Met zoo veel zege, zoo ik dit niet, naer vermogen
Gedaen had. Altoos zien de Godd'lijke open oogen
Op Kerck en Prieſters goed. Noit heeft die hand geluk
Die Heylig-dommen rooft. *Artha.* Die zich met deze kruk
Gedurigh onderſtut heeft nimmer nood van glippen.
*Philo.* Die naer dees baken zeilt, vervalt noit op de klippen
Van Gods gerechte wraek. Daer menich kiel op ſtoot,
An honderd ſtukken, in de barning van de Dood.

*Alex.* Ik ben de Stierman : dies moet ik'er zorg voor dragen,
En dwingen 't roer, naer dat de dwarrel winden jagen.
Voorzigtigheyd moet hier verstrekken voor 't kompas
't Geen my de koersſzen wijſt; zoo houwt men ſtreek. Hoe ras
't Schip op de vloeden drijft, en naer de winden tieren
Zoo moet men ook den ſchoot nu korten, en dan vieren.
*Amph.* Uw' groote wijsheyd blinckt gelijk den middaegs-zon.
*Andro.* Uw' moed verwint dat oit geen menſch verwinnen kon.
*Parme.* Gezegent is de ſtadt die onder u moet buigen.
*Philo.* De gantſche Wereld zal van uwe daden juigen.
*Alex.* Daer tracht ik naer. Ga heen, volbreng terſtond mijn laſt.
Dat yder op zijn dienſt, en mijn bevelen paſt
Op ſtraf van ongena. *Ampho.* Wy volgen uw' begeeren.
*Parme.* De Gôôn zijn met den Vorſt. *Alph.* Spoed haeſt weerom te keren.

## TWEEDE UYT-KOOMST.

*Thimoklea, Hellanice, Cleophes, Lincestus, Craterus, Andromenus.*

*Thim.* O wee! ô felle ramp! *Hell.* Ik bid u toch bedaer.
*Thim.* O wee! ô felle ramp! *Cleop.* Uw' leven loopt gevaer.
*Thimo.* O wee! ô felle ramp! *Hell.* Wat kuntge hier door winnen?
*Thimo.* O wee! ô felle ramp! *Cleop.* Dit krenckt en breekt uw' zinnen.
*Thimo.* O wee! wee. Thienmael wee. Wee al te zwaren ſlagh.
Och! dat ik nimmer ligt, of Zonne ſchijn meer zach.
Och Broeder! Theben. Och! waer zal ik my verbergen?
*Hell.* Al't woên is over. *Thim.* Och.
*Cleop.* Ghy ſchijnt de Gôôn te tergen.
*Thimo.* O wee! och! och! ghy weet zoo weynig watge zegt.
Ganſch Theben is vernielt. Mijn Broeder in 't geveght
Ontrent Ceronea, zoo derelik gebleven,
En al zijn heir verſtroyt. Mijn Nichten en Na-neven
Bedurven tot den grond. Hunn' goederen geroofť.
Huis, Hof, en al verdaen. De Heerlikheid verdooft
Van mijn vermaerd geſlaght. Al 't overſchot tot ſlaven
Van 't Maſcedoonze volck. Mijn Man ligt onbegraven
In d'algemeenen hoop der dooden, zonder dat
Ik hem kan vinden. Och! wat droef heid treftme! had
Een wreede hand zijn klingh door deze borſt geſtoten,
Zoo was mijn ſmart gedaen, nu zalze noch vergroten,

En groeyen dach voor dach. *Hell.* Ghy quelt u al te zeer.
*Thimo.* Mijn kinderen Vaderloos. Ik Weduw. *Lincest.* Schrey niet meer
Ik bidje Moeder lief. *Thimo.* Uw Moeder is verlaten
Van alle trooſt, mijn Zoons, en't woeden der ſoldaten
Is noch niet over. Och! wie zalme voor geweld
Beſchermen? 't is hier al gevangen of gevelt.
*Crater.* Linceſtus is zoo ſtarck. Hy durft met groote knechten
Dat al ſchier Mannen zijn, om 't wats, in 't renparck, vechten,
En overwintze. Zoo u ymand quaed wil doen
Ik ſal hem byſtaen. Hoor. Ay! huyl niet meer. *Thimo.* Koom zoen
Uw Moeder. Och! mijn kint. Ik zie, zoo veer uw krachten
Meê groeyden als alrede uw moedige gedachten
Hier doen: ô Lam! dat ghy uwe Ooms en Vaders dood
Zouwt wreken: ja u zelve in d'alder grootſte nood
Begeven: om my uyt deeze jammer poel te trekken.
U hart is groot genoeg. Uw wil zal my verſtrekken
Voor een volkomen daed; vermits ik ſpeuren kan
Dat hier mijn Broeder leeft, en daer verrijſt mijn Man.
Mijn' Zonen. Och mijn Zoons! hoe kuntge my vertrooſten
Met uwe onnozelheyd. Gelijk de Zon, in't ooſten,
Na heuren ondergang, den zoeten dageraed
Met blye blozen pronckt, zoo wort mijn droeve ſtaet
Door-weven met een hoop' van duyſend vreugden tevens.
Mijn hart ſchept weder moed. Mijn ziel veel luſt, en levens
Geniet. Ik wordt gevoed met zoo veel lekkerny
Als Theben gal en roet proefde in de moordery.
Ghy wilt my, koſt ik u, mijn lieve Zoons, beſchutten
Voor 't grimmende ongediert. Wat nood was't, 'k zie de hutten
Van Alexanders heyr ſchier over al gevult
Met onze onweerbaer volck, gevangen zonder ſchult;
Alleniglijk om dat hunne oud'ren deze veſten
Vol moets, verdadigden, en gaven't lijf ten beſten
Voor onze vryigheyd, en 't oud' Thebaens gebied,
Hier onder was mijn Man en Broêr de minſte niet;
Dies vrees ik. Och! ik vrees noch voor u qualijk varen.
*Cleop.* De wraek is nu verzaed, zy zal u Zonen ſparen.
Grijp moed. Den Wollif koomt wel in der ſchapen ſtal,
Door honger opgeruyt; maer zelden dat hy 't all'
Verſcheurt, en vreet. Men ziet geen ſtadt zoo zeer verdelgen
Door d'oorlogh, dat de wraek juyſt teffens op zal zwelgen

Al

Al wat'er in is. Neen. 't Meedogen houwt voor haer
Altoos wat over. Wik uw rampen noyt zoo zwaer
Of maek datge in verdriet ook nutte trooſt kunt vinden.
*Thimo.* Ik trooſtme met uw trooſt; om 't trooſt-loos te verſlinden.
*Hella.* Den Leeuw, een moedig beeſt, geterrigt en gezart
Heel dol, heel zinneloos, heel uyt gelaten wart,
En vliegt zijn vyand toe, met open muyl en pooten,
Om zoo, met vetten roof, zijn luſten te vergrooten
Door dwangh eerſt angehitſt. Ja thoont zich, in 't begin,
Schier onverzadelijk, wort echter niet te min
Bewogen, als hy ziet zijn terger voor zijn' voeten
Verwonnen, om gena hem ſmeken. Stracx verzoeten
Zijn wreedheên. Hy bethoont zich wonder zacht van aerdt;
Zoo dat hy, als voldaen, zijn vyants leven ſpaert.
Den Maſcedoonzen Vorſt zal geene onnooſle kind'ren,
Geen weerloos volck, dat hem toch nieuwers in kan hind'ren,
Op-off'ren an den kling: of geven tot een roof,
En eygendom an't heyr om d'oudren ſchuld. Geloof
Dat hy nu volvernougt is, met der weerbre Mannen
Hun bloedt. En heeft alrêe de blinde haet verbannen;
Om uwe Zoons, en u, en ons, en al die geen
Die 't moorden zijn ontgaen in Thebens val, met een
Meedogend hart, en met erbarmlijke open oogen
't Aenſchouwen, als alrêe door 't wee geklag bewogen
Van Weeuw en Weezen, daer de Zon, vervaerd, voor ſchuylt,
En daer den Hemel, heel bedroeft, zoo hard om huylt.
*Cleoph.* De kintze onnozelheyd zal uwe Zoons bevryden.
*Thimo.* Dat hoop ik wel: maer zie een voorſpook van veel lijden
'tGeen noch voor handen is. *Hella.* d'Inbeelding komt door vrees.
*Thimo.* Door't vreezen niet alleen: maer ook door't zien. *Cleop.* Zo rees
De ſchrik, door't zien van ſpoock, zoo vaſt in uw' gedachten?
*Thimo.* O neen! door wiſſe blijk. *Hell* Uw' waen heeft zo veel krachten.
De daed is hier vermomt. *Thimo.* Of ſchijn hen 't aenzicht dekt
Ik zie't, laes! al te wis. *Cleoph.* 't Gezigt, door vrees verwekt,
Ziet ſchijn voor waerheyd an. *Thim.* Och! mocht ik hier in dwalen.
*Hella.* Verjaeg uw' vrees. *Thimo.* Die kon.
*Cleoph.* Ghy moet.
*Thimo.* Die met de ſtralen
Van't eeuwig durend light, dit groote rond bewaekt
Heeft hier vermogen toe. Hy kan. Ik niet. *Hella.* Ghy maekt

Uw' zwarigheyd te zwaer.

*Thimo.* Men kan't zoo zwaer niet wikken;
Of 't zal noch zwaerder zijn. Mijn hart met duizend ſchrikken
Beſtorremt word. Och! och! wat nood was't dat dit my
Alleen mocht raken, al vernielden't my. Zoo ghy
Mijn Zonen wierd geſpaert.

*Linceſt.* Ay Moeder zijt te vreden!
De moetwil is geſtilt. De Goden, door gebeden
En offeren verzoent. *Thimok.* Dat blijckt wel. Neen mijn kint.
De wraek is niet vernougt voor datze 't al verſlint
Daer 't wrokkend hart naer jankt.

*Linceſt.* Ons zalſe noch wel ſparen.
Droog uwe tranen af.

*Thimo.* Och! kon ick wat bedaren. *Androm. uit.*
Ik ben ſchier machteloos.

*Crater.* Koom Moeder. *Thim.* Och! mijn Zoon.

*Andro.* Hoe klopt mijn hart.
Wat rouw dekt dit uytmuntend ſchoon
Met zwarte floers? *Hella.* Schep moed.

*Thim.* Ik kan niet meêr verdragen.

*Andro.* 't Is Hemels 't geen ik zie.

*Cleoph.* U hart; verkropt, door 't klagen
Bezwijkt. *Androm.* O zoet gezigt! dat, midden in een vloed
Van tranen, deze borſt zoo gloeyend branden doet.

*Thimo.* Och Hellanice! Och! *Hella.* Wat is't?

*Thimo.* Wy zijn verraden.
Mijn Zonen. *Andro.* Zagt Me-Vrouw.

*Thimo.* Och! handelt met genaden.
Mijn Zonen. *Andro.* Zijt getrooſt. Uw' Zonen niet alleen;
Maer u vooral: dies ſtaek 't erbarmlik geween.
Wat nood parſt dusken zee van tranen op uw' wangen?

*Thimo.* Mijn Mans en Broeders dood. Mijn' Magen, die gevangen
In 't Maſcedoonze heyr, als ſlaven, zitten. Och!
Mijn heel geſlagt verſtrooyt. Mijn Zonen wachten noch
Dien zwaren ſlagh.

*Andro.* Ik ben met u verdriet bewogen.
Uw' Man en Broeder dood! *Thimo.* Ja dood.

*Andr.* Koom droog uw' oogen
Van tranen. Zijt te vreen. Ik ſtel mijn lijf te pand,
En zweer met eeden, dat zich geen zoo ſtouten hand

Verheffen

Verheffen zal, om u moet-willig an te roeren;
Of eenig leed te doen. Verzeker u. *Thimo.* 't Volvoeren
Staet in des Konings magt.

*Andr.* Die vougt zijn wil naer raed.

*Thimo.* Uw' deugden zijn mijn troost in dees bedroefden staet.
Waer mee vergeld ik dit.

*Andro.* De deughd eyscht geen beloning.

*Thimo.* Maer koomtze dubbeld toe.

*Andro.* Ik zal terstond den Koningh
An spreken, om uw' zaek te redden. *Thimo.* Dat uw' tongh
Zoo vlaide datge hem meê tot meedogen dwongh.
Alleniglik om deeze onnozelen te sparen.
Och! kon de zwangre rou my deze vreugde baren:
Zoo smoorde ik in vermaek.

*Andro.* Zijt toch getroost Me-vrouw.

*Thimo.* Zeg maer slavin. *Andro.* O neen!

*Thimo.* Ik ben't. *And.* Noch niet. *Thimo.* Ik hou
My minder. *Andro.* 't Is de waen die zulcx u doet gevoelen.
Waer vind ik u flus weêr?

*Thimo.* Hier in dit huys, vol woelen
Van jammerlijk geween.

*Andr.* De Goden zijn uw' troost.

*Thimo.* En stieren uwe tongh tot berging van mijn kroost.

*Binnen.*

## DARDE UYT-KOOMST.

*Parmenion. Arthabasus. Philothas.*
*Amphoterus. Andromenus.*

*Parme.* Ja Heer. By duisenden. *Artha.* Is't mooglijk?

*Philo.* 't Schijnen dromen.

*Parme.* 't Is waer. De schatten, die hier noch te voorschijn komen,
Zijn onwaerdeerelik.

*Amph.* Waer komenze van daen?

*Parme.* De gelt-zugt is een brak die ruiken kan, en gaen
Daer niemand gist om weg of toegang toe te vinden.
De winningh maekt hen graeg. De groote buit verbinden
De handen zoo an't werck, dat niemand moeyten spaert.
Zy znuflen over al. Dan vintmen onder d'aerd

Verhoolen kelders, en verborregen ſpelonncken,
Daer Gouwt en Zilver, by hoopen, als verzoncken
In een onvind'lijk hol, geberrigt is: om voor
De plondering bevrijt te zijn; maer neen. Hier door
Vermeerderd onzen roof.
*Philo.* Die 't vindt, is't oock geſchoncken.
*Amph.* Wat Baet dat ons?
*Artha.* Dit maekt 't gemeene volck brood-droncken,
En overdadigh, datze, op 't leſt, noch tomeloos
An't hollen raken. 't Gelt maekt de Soldaten boos,
En ſtijf van kop, zoo datze op recht noch reden paſſen.
*Philo.* Zy zullen, dus gemieſt, ons boven 't hooft haeſt waſſen;
Zoo datze weelderigh op Hooft-man of Kornel
Zijn woorden: ja, nau zelf op 't Coninglijck bevel
Gehoorſaem zullen zijn. *Parme.* Hoe praetge dus! heel anders
Is mijn geloof hier in. Zoo zal men onze Standers,
En Vanen over al doen zwieren: want den buyt
Maekt den Soldaten moet. Ja van hunn' zachten huyt
Een yſren harrenas. Datze onbeſchroomt de walle
Der vyanden, hoe dicht bezet, an durven vallen,
En overrompelen. Schoon dat hem om 't helmet
Een buy van pijlen znort. Dat keertze niet. Men zet
Zijn leven tot een roof, om in den roof te grazen.
Elck wil daer d'eerſte zijn. Geen wee kan hen verbazen
Of hind'ren daer 't gemoet en hart zoo zeer naer tracht.
O neen! den hoop tot buyt hunne arrebeyd verzacht.
*Artha.* 'tHeeft ſchijn: maer niet te min 't zal 't heyr tot quaet verſtrekken.
*Parme.* Hoe dat? *Artha.* Met reden. 't Mach de ſommigen verwekken
Tot moed en dapperheydt; maer 't baert een grooten haet,
En morringe onder 't volck: want deze deling' gaet
Houbollig toe. Den een krijgt dubbeld deel, en d'ander
Schier niet. Dit's ſpijtigh. Daer zy 't werrik met malkander
Al even naerſtig doen. Ja zelf die 't minſt verricht
Krijgt d'alder meeſte buyt in't plonderen. Dit ſtight
Onſliſſelijk krakkeel. Ja zal de zabels wetten
Om met der vrunden bloed hun handen te beſmetten.
'tVerlekkert den Soldaet, en maekt hem luy en traegh
In't vechten; maer tot moord en plonderen heel graegh.
'tVerſtant word dom. Men weet van ronden noch van waken.
Men geeft den vyand tijt, om zich weêr ſtarck te maken

En ons te ſlaen. Zoo is't. *Parme*. Uw' voorzeg gaet niet vaſt.
*Artha*. Maer al te vaſt. *Parme*. Den Vorſt draeght deze zwaren laſt
Op ſtercker ſchouderen, en ziet, met honderd oogen,
Op alle dingh. *Artha*. Dat's niet. 't Is buyten zijn vermogen
Zoo veelderhande volck te temmen, als 't, verwoed,
An't hollen is.
*Parme*. Men temt een dullen leeuw. *Artha*. Maer 't bloed
Der Mannen, als dat door de wrok begint te koken,
Wort van geen menſch geſtilt. *Parme*. Dat's onbedogt geſproken.
Wel Arthabazus. Hoe, den Vorſt gebruykt verſtand.
Wat meentge dat hy dus des eendragts vaſte band
An ſtukken breken zal. Door een verwoed geplonder.
Neen zoo noch niet. Hy laet de roof ſchatten byzonder
Vergaderen; om zelf d'uytdeelinge te doen
Naer elcx verdienſten. Dus zal hy al 't quaed verhoên.
Daer ghy voor vreeſt. *Ampho*. Dit is een heerlijk helden teykken.
*Philo*. Dus doende zal zijne eene hand an't ooſten reykken,
En d'andre 't weſten; ja zijn kruyſ-vaem Zuyde en Noord.
*Artha*. O kloekke vorſt! ghy gaet met wijze ſtappen voort
Om Aſien, en al de Koninglijke Kroonen
Des d'aerdbooms, op u hooft te zetten; ja de Throonen
Van deze Wereld zijn voor u niet groot genoegh
Zoo veer men meerder weet. O Krijgſman! die dus vroegh
In uwe lenten zulck een rijpen ougſt kunt mayen
Met d'oorlogs zeynzen, zonder d'akkers te bezayen.
Hoe heeft mijn loſſe tong uw' wijsheyd dus gelaekt?
Daer toch u groot verſtand 't ondwingbre winbaer maekt.
*Parme*. Is Arthabazus nu heel anders van gevoelen
*Androm. uyt.* Al ſtracx? *Artha*. Ik heb gedwaelt. Hoe dwerzelen en woelen
De zinnen, buyten ſpoor, eer dat men't zelver weet.
*Andro*. De vrunden dus by een, in't praten? 't is my leet
Zoo 'k uwe reden breeck, en bidde u om verſchooningh.
*Artha*. Mijn Heer is wellekoom. *Ampho*. Hoe is't nu met den Coning?
*Andro*. Al wel. *Parme*. En hoe met u?
*Andro*. Tot uwen dienſt. *Philo*. Waer heen?
*Andro*. Naer's Conings tent. *Parme*. Waerom?
*Andro*. Door nood. *Parm*. Hoe dat? *And*. Om een
Onnooſle weduw'. *Parm*. Hoe! beſtaetze u dan? *And*. O wonden!
*Parme*. Hoe zeyt, mijn Heer?
*Andro*. Ik heb de grootſte buyt gevonden

Die Thebens vesten oit in heuren om-vat floot.

*Philo.* Ghy zelver zulck een schat gevonden? *Andro.* Ja. Zoo groot
Dat al de plondering daer niet by is. O gaven!
O Hemels wonder werck. *Artha.* Waer lag dien buit begraven?

*Amph.* Waer in bestaetze? *Andro.* 't Is een hoog geboren Vrouw.
Een andre Venus. Een Lucrees; maer met den rouw
Benevelt, om de dood van twee. Heur Man en Broeder
Zijn om den hals geraekt. Nu heeftze geen behoeder
Voor overlast: dies is mijn hart zoo zeer geraekt
Met meede-lijden: dat mijn Ziel, verlangend, haekt
Om, in de dienstbaerheid, an haer zich op te geven;
Vermits ik, zonder haer, voel 't leven zonder leven.

*Parme.* Hoe Andromenis! hoe! bedenck u zelven wel.
Uw' zinnen zijn op hol. Ghy dwaelt hier in een hel
En meent voor zeker in een paradijs te wezen.
Die 't stael noit heeft ontzien, zal die de loncken vrezen
Van een slavin. Een Weeuw, die zelf met een Thebaen
Uw' vyand, langen tijd heur lusten heeft voldaen.
Een heel verslenste roos kan dien u noch bekooren?

*Andro.* Bekooren! zonder haer, is deze Ziel verlooren.

*Artha.* 't Is viezevazery. *Andro.* Ghy oordeelt naerge weet.

*Artha.* Ik oordeel naer de daed. *Andro.* Och! voelde ghy mijn leet,
En zaegtge 't zuyver schoon, ghy zouwt heel anders praten.

*Artha.* De Kintsheid quelt my niet. *Ampho.* Ghy zijt geheel verlaten
Van alle deftigheid dien eertijts in u blonck.

*Andro.* In dien den Koning my maer dese Weduw schonck
Tot eigen, 'k zou geen deel van al den roof begeeren.

*Parme.* 't Is zotheid. *Philo.* Ghy behoorde an anderen te leeren
Hoe datmen Venus wight met kragt moet wederstaen,
En zelver zijtge dus verwonnen. *Parme.* All' uw' daên
Hoe grootze zijn, mijn Heer, versmelten hier tot schanden.

*Andro.* Ik voel een hevig vûûr in deze boezem branden
't Geen niet te blussen is, als door haer, wiens gezight
Dat, midden in een zee van tranen, heeft gestight.
O zoete bitterheid! ô hartzeer vol vermaken!
O dood die leven teelt! ô lieve dwang! hoe smaken
Uw' banden my zoo zoet? mijn Heeren. Met verlof.
Vaer wel. *Parme.* Toef. Wy gaen meê tot in des Konings Hof.

*Binnen.*

TWEE-

# EERSTE UYT-KOOMST.

*Alexander de Groote. Pindarus.* 1, 2, 3. *Thebanen. Parmenion. Philotas. Arthabasus. Amphoterus. Andromenis. Hector. Hephestion.*

*Alex.* Hebaenze Burgeren, mijn slaven, die gevangen
Nu voor mijn voeten knielt, met tranen op uw' wangen,
En bid my deerelik, op hope van gena
Te krijgen, nu de nood u parst. Ik wensten 't; ja
Ik zocht u ramp en rou van eersten an te keeren;
Maer d'arbeid was vergeefs. Ghy gingt met eeden zweeren,
Om, tot den lesten Man, my weer te bien. Hoe zeer
Ik u, door brieven, bad ghy bleeft gehart. Mijn eer,
En groote naem kon deeze u hoogmoed niet verdragen.
Ik moest u temmen, al zoud Weeuw en Wees beklagen:
Gelijkze doen. Bedenck of ik geen reden had.
Ik was uw' Voogd'-heer. Ik had voor-maels deze stadt
Gebogen onder 't Juk van mijne heerschappyen,
Door kraght van wapenen. En zonder dat'er lyen,
Of overlast, was an de Burgerij gedaen;
Ja vreemdelingen zelf, die mochten veylig gaen
Waer datze wouden. Zie. Met zulcke zachte handen
Wiert ghy gehandeld. Toen verbond ghy u, met banden
Van diere, en vaste eên, om trouw, naer mijn gebied,
Te volgen: maer wat was 't? ik had zoo haest my niet
Begeven op de togt, om Asien te zoeken,
Met all' mijn heir; of ghy gingt dadelik vervloeken
Die groote deugd, die gunst, die liefde, dien ik u
Bewezen had. Ja meer. Ghy gingt daer op een nu
U zelf verbinden; om by nacht, all' mijn Soldaten,
En Hooft-mans, die 'k hier tot beschermers had gelaten,
Van u, en deze stadt, heel schellems, en met list
Om hals te brengen eer men uwe lagen wist.
Gelijck ghy deed. Mijn Volck moest Stadt en leven geven,
Eer datge waert vernougt. Deez' daed heeft my gedreven,
Hoe wel heel tegen danck, om mijn begonnen toght,
Naer Parszen, die 'k zoo graeg en garen had volbroght,

Te ſtaken, en mijn heyr weer om de zelve wegen
Te rug te leyden die 'k getrokken was; om tegen
Deeze, eens gewonnen, plaetz weêr voor de tweede-mael
Mijn kragt te thonen, en door zneê van 't gladde ſtael
Hunn' hoogmoed, en hunn' trots, zoo ſchrikkelik te temmen
Datme in der Mannen bloed hun Vrouwen zou zien zwemmen.
Dit is geſchied. Mijn luſt, ten naeſten by, geboet.
Uw' helden zijn meeſt dood, en 't overſchot dat moet
Voor ſlaven blijven, tot den dienſt der Maſcedonen
Wanneer ik wil. Dan hoor. Ik zalze noch verſchoonen
Die, by de heyligheên der Goden, my hun trouw
Met eeden zweeren: maer die dat niet doen wil, hou
Ik eeuwig in den dienſt, als overwonnen eygen.
Kies hoege wilt. *Pinda.* Ik wil mijn wil gewillig neygen
Naer uw' bevel. O Vorſt! voor dien de werelt beeft.
Wat eyſtge een eed van hem die noyt gebroken heeft
Zijne eens gezworen trouw.
*Alex.* Ghy hebtze al t'zaem gebroken.
*Pindar.* Pindarus noyt.
*Alex.* Hoe! heeft Pindarus daer geſproken?
*Pindar.* Ik ben uw' ſlaef. *Alex.* Sta op. Ghy hebt gena.
*Pinda.* Mijn kint.
Mijn vrouw. O Vorſt! *Alex.* Uw' heele maegſchap vint
Gena, by my, door u. Rijs op. *Pinda.* Ik kus de zomen
Des kleets. Tot dank, van dy, diens hand de gouwe tomen
Van 't opperſte gezagh, zoo goddelijk regeert:
Dat yder uyt uw' doen verborgen wijsheyd leert.
*Alex.* Gevangen ſlaven. Voort. Wat antwoord ghy?
1. *Theb.* Thebanen
Mijn Broeders. Toon nu moed. De Kind'ren ſtorten tranen
Door vrees; maer Mannen niet. Wat wort u hart verflauwt
Om dat den dwingeland dus bits en vinnig grauwt,
En dreygt om met zijn klauw gedurig hons te nijpen.
Verſchriktge daerom? neen! laet hem den zabel ſlijpen,
En zetten dan de punt op onze borſten, dat
Hem 't herte bloed, tot wraek, zelfs om zijn oiren ſpat.
Zoo breek men eed noch trouw; of hout men ons geſloten,
Hy laet de handen vry, men kan zich zelf doorſtoten.
2. *The.* Hoe berg men Vrouw en Kind? hoe hoed men die voor 't quaet.
3. *The.* Hy vreetze levendig zoo wort den Hond verzaed.

Wat

*Alex.* Wat zegtge? 1. *Thebaen.* Dat ik noyt mijn trotze wil zal buygen
Naer uw' bevel. *Alex.* En ghy?
2. *Theb.* De Gôôn zijn mijn getuygen
By diens al-heylicheyd, ik zweer; om u gebod
Bevelen, wetten, en begeerten, willig, tot
Mijn levens eind te doen, gelijk 't betaemt.
3. *Theb.* De Donder
Vermorſel deze kop, en kneus hem, die zich onder
Der Maſcedonen dwang begeef. O neen! die ſchand
Bemeuzel noyt mijn eer dien ik door deze hand
Verkregen heb. Ik laet my liever zoo langh kerven
Als ik een lid verroer. 't Is een gelukkig ſterven
Wanneer men 't leven laet voor 't algemeene beſt.
*Alex.* Zwijg. 't Is al lang genoeg geraeſkalt. *Parme.* Die op 't leſt
Als 't all' verloren is, zijn leet noch zoekt te wreken
Met laſteren, is zot. *Philo.* De bloden 't meeſte ſpreken
Van hart en moed wanneer hun macht gebroken is.
*Artha.* Dat's zoo. De daed die blijkt hier meer als al te wis.
*Amph.* Den blaeſkaek ſnorrikt of hy heiren kon verjagen.
*Andro.* Was 't met de mond te doen hy had ons al verſlagen.
*Hector.* 't Is wonder dat dien held zich noch gevangen gaf.
*Hephe.* Hy heeft geen dood ontzien; maer vreeſde alleen voor 't graf.
*Alexa.* Ga Hector. Boey terſtond d'hardnekkige an ketens,
En ſluytze wel, die dus moed willig en voor wetens
Mijn gunſt verſmaden, en verſchoppen met den voet
Baldadig alle deugd en vruntſchap die'm' hen doed.
Hepheſtion. Verzorg al d' eed-genoten koren,
En wijn, en wat hen meer van noden is. Te vooren
Scheen ik uw' vyand: maer ik zal uw' Vader zijn.
2. *Theb.* Lang leef den Coning, diens genaden onze pijn,
En diepe wonden heelt. *Alex.* Ga heen. Zijt wel te vreden.
2. *Theb.* Zoo doenwe grote Vorſt. *Alex.* Pindarus. Hoor. 't Geen heden
*Hector. Hepheſt. met de gevangen binnen.*
An u belooft is heeft uw' aerdig rijm gedaen.
U vairzen, die mijn luſt ten vollen noyt verzaên,
Bewogen ons. Om u, uw' vrydom weêr te ſchencken
Dien ghy gehad hebt. *Pinda.* Noyt zal ik yet anders dencken
Als deze groote deugd, die ghy uw' ſlaef bewijſt.
In dien mijn zangereſze uyt heuren ſlaep verrijſt,
Zy zal niet anders doen dan uwe daden zingen.
*Alex.* Ga wekze. *Pinda.* Mocht ik eens. *Alex.* Wie kan Apollo dwingen

Wanneer hy is beluſt, met zoete vinger dans,
't Gehoor te kittelen? *Pinda.* Jupijn. *Alex.* Neen! Pallas lans,
En ſchild verdadigd' hem. Men muyl-band geen poëten.

*Pindar.* Met goude banden wel.

*Alex.* Om waerheid noit. *Pinda.* Zy heten
Dan waerheid laſterrijm. *Alex.* Dat's wreedheid, maer geen reght.

*Pindar.* Dat zeggen is verbôôn.

*Alex.* Wie paſt daer op? *Pinda.* De kneght.
Die ſtaeg gedwongen word met driegen en met ſtraffen.

*Alex.* m' Ontwring hen dat gezag. *Pind.* Die an dien ſtok wil blaffen
Word op den muyl geklopt. Men klemt hem ſtracx den tongh
Of ſluyt zijn lippen toe die wat te helder zongh.

*Alex.* Die geeſten dwingen wil ontſteekt in hen meer luſten.

*Pinda.* Maer beurs-pijn doet zomtijts hun pen en handen ruſten.

*Alex.* Heeft deze dwang geweeſt? *Pinda.* O ja! *Alex.* Nu is'er niet.
Ik geef u volverlof om watge hoort en ziet
An yder, door uw' rijm, op 't aerdigſt te verhalen.
't Is beter dat zy vreezen, die door 't quaed doen dwalen.
Dan dat hy vreeſt die dit in geeſtig rijm vertelt,
En zoo de ſchande tot een aerdig leer-beeld ſtelt,
Dat hy hier andre door kan tot de deugde trekken.

*Pinda.* Ik danck u groote Vorſt. *Alex.* Mijn gunſt zal u verſtrekken
Tot een behoeder. *Pinda.* Zoo oit Vorſt ten vollen blonck
In dapperheid en deugd: Zoo ziet men hier een pronck
Die 't alles overtreft. *Alex.* Parmenion. De ſchatten,
Der plonder-buit, daer elck om 't zeerſte naer wil vatten,
Zult ghy, en Arthabaas, Philothas, Andromeen,
En Amphotherus, ſtracx vergaderen: om geen
Oneenigheid te voên, en 't doodelijk krakkelen
Te weiren, wil ik zelf den buit van daegh hier delen,
En geven elck naer dat hy heeft verdient. Laet voort
Trompet en Tromlen gaen. Dat yder daer door hoort
Wat mijn begeren is. *Artha.* Waer zal de deel-plaets wezen?

*Alex.* Hier voor mijn tent. *Philo.* Dit zal een groote wond genezen.

*Alex.* Dat yder hier verſchijn. *And.* Wat uur? *Alex.* Ontrent den drien.

*Andro.* Wy gaen. *Alex.* Pindarus ik zal u voor al voorzien
Met nodig onderhoud. Vertrou maer op mijn woorden.

*Pinda.* Zoo doe 'k. Vaer eeuwig wel.

*Binnen.*

TWEE-

*Thimoklea. Andromenis. Lincestus. Craterus.*

*Thimo.* Is, door 't onmenschlik moorden,
Zijn haet noch niet verkoelt? wat andwoord gaf hy dan?
*Andro.* Me-vrouw. Noch, goed noch quaed.
*Thimo.* Mijn Broeder, en mijn Man
Zijn die hem niet genoeg: maer traght hy ook mijn Zonen
Noch met dat moord-geweer te slaghten? zoekt hy kronen
Door zulck onnozel bloed te kopen? Och! dien schat
Is daer te waerdig toe. Hoe dwaelt hy dus? schoon dat
Hy all' de werelt mocht voor eenen drop genieten
Zoo waert noch veel te veel die daerom te vergieten.
Geen Wollif zou zijn klauw an duske lamm'ren slaen;
Al wist hy dat hy oock door honger moest vergaen.
Geen Beul zou 't slagt-mes op hunn' lieve keeltjes zetten;
Of hunne onnozelheid zou hem de znêe beletten,
En zoo de schrik zijn hand niet houden kon. Ik zou
Bethonen dat de kragt van een benaude Vrouw
't Vermogen heeft om zoo een bloed-hond an te randen,
En rokken hem dien prooy uit zijne wrede handen.
Ik zou een dullen Leeuw om dusken grooten buit
Den kop vermorzelen, en scheuren hen dan uit
Zijne op gesparde muyl. Laet Alexander woeden
In heete dulligheid, ik zal mijn Zoons behoeden
Zoo lange ik leef. Mijn zoons. Uw' Moeder zorgt voor u.
*Lincest.* Waer huylje nou weer om? *Crat.* Ai weest te vreden. *Thi.* 'k Gruw
Om d'yslikheid van zulck een Tiger, die zijn pooten
Wil vullen met dien roof, uyt Ægenor gesproten.
*Andro.* Spaer deze perelen die ghy verloren strooyt.
Thebaensche pronck, bedaer. Ghy maekt u hooft berooyt.
Dit wenen helpt toch niet. *Thimo.* Och! is 't dan al verloren?
*Andro.* Neen noch niet al. Ghy weet wat ik u heb gezworen.
*Thimo.* Uw' wil is mooglijk goed; maer 't schort u an de macht.
*Andro.* An macht noch wil.
*Thim.* Och help mijn zonen. Mocht die nacht
Van droef heid overgaen, hoe zou mijn zon dan proncken?
*Andro.* Bedaer u, en schep moed.
*Thimo.* Ghy troostme wel. *Andro.* Uw' loncken

Vol

Vol Goddelijke glans, door boren deze borſt,
En branden zoo mijn hart, dat ik verſmagt van dorſt,
En zoek om deze vlam met uw' gena te bluſſen.

*Thimo.* Wat onwêer ſteek hier op!

*Andro.* Die't mals korael mocht kuſſen
An uw' robijne mond, met Nectar en Ambroos
Zoo boorde vol gevult, of die, die purpre roos,
Die d'eerbre ſchaemte doet op witte kaekjes bloeyen,
Eens zachtjes hand'len mocht, hoe zou zijn weelde groeyen?
Hoe zou hy in vermaek verdwalen, door 't genot
Van zulck een zoettigheid? mijn ſtaten rekten tot
An't eind' des aerd-booms. Kon ik zoo mijn leet verſtikken,
En wurrigen mijn ramp in deze gouwe ſtrikken
Van uw' gekronckeld hair. *Thimo.* Hoe ben ik dus verraſt!

*Andro.* Ik voelme, door u ſchoon, veel harder an getaſt
Dan ghy in Thebens val door 't woeden der Zoldaten;
Hoe welge Man en Broêr heb tot een roof gelaten
An 't vinnig moord geweer.

*Thimo.* Daer raekt de wonde an 't bloên
Die nauwlicx was geſtemt. *Andro.* Ik heb uw' hulp van doen
Daer ghy de mijne zoekt. Ik kan, en zal u helpen,
Indienge, met gena, mijn ſmart wilt over ſtelpen,
En ſmoren mijn verdriet in d'armen van uw' gunſt.

*Thimo.* Hoe Andromeen! wat's dit? *Andro.* De zoete Toverkunſt
Van Paphos Coningin, geſteven met de krachten
Van uwe uytmuntentheên, heeft zinnen en gedachten
Onzigtbaerlik gevoert in 't dool-hof, daer de min
Zich zelven vind verdwaelt, en weet geen uyt koomſt in
Al d'ommewegen, die als netten zijn gevloghten.
Daer 't oog', elck oogenblik, verbijſtert, word bevoghten,
En overwonnen, door dit Godlijk wonder werck.
Hier ben ik reddeloos gevangen; ja zoo ſterck
Geboeit, in lijfs gevaer, dat niemand mijne banden
Ontbinden kan. *Thimo.* Wat raed?

*Andro.* Ik moet tot aſch verbranden
In lemnos zolpherpoel, zoo ghy uw' hulp ontzegt
An hem, die u uyt nood zal redden. Ziet uw' knegt,
Uw' ſlaef, uw' minſte ſlaef hier voor u nêer gebogen
Om hulp. *Thimo.* Die wachten ik.

*Andro.* Och 't is in u vermogen

My, en, door my, u zelf van alle ondraegbre laſt
'tOntladen. *Thimo.* Wel, hoe dat?
*Andro.* Als 't Schip vergaen is, taſt
Elck naer 't gereetſt, om 't lijf in doods gevaer te bergen.
*Thimo.* 'k Verſta dat niet. *Andro.* Ik weet dat ik u veel koom vergen:
Maer nood en liefde doen my deze daed beſtaen.
*Thimo.* Wat daed heeft Andromeen dan door die dwang gedaen?
*Andro.* Dat ik uw' min verzoek. *Thimo.* Mijn min?
*And.* Uw' min. *Thim.* O Goden!
Waer toe verſtootge my. Mijn min?
*And.* Uw' min. *Thim.* De dooden
Zijn noch niet kout. Mijn min?
*Andro.* Uw' min. Hoogwaerde Vrouw.
*Thimo.* Mijn min! Hoe Andromeen?
*Andr.* Uw' min. Om door de trouw
My voor uw' bed-genoot t'ontfangen, naer de wetten
Der Maſcedonen. *Thim.* Eer zal my de donder pletten,
En morzelen tot gruys, eer ik, om lief of leet,
Mijn Broeder, noch veel min mijn waerde Man, vergeet.
Zou een Thebaenze vrouw om 't bergen heurder Zonen
Een luſt-aes worden voor de gaile Maſcedonen.
Zou ik, een Weeduw van een wijt befaemden held,
Een Zuſter van die geen, die, tegen Phlip, in 't velt
Zijn lijf ten beſten gaf voor onze vrye ſteden,
Hunn' eer, om dit genot, dus ſchandelik vertreden.
*Andr:* Oneerlik! neen Me-vrouw. 't Is eerlik dat ik zoek.
*Thimo.* Ik danck u voor die deugd. *Andro.* Omhelſze.
*Thim.* Neen. 'k Vervloek
Veel liever mijn geboorte: ja 'k wil mijn kind'ren leven,
En 't mijne tot een prooy aen Alexander geven:
Indien ik geen gena verkrijgen kan. *And.* Uw' moed
Loopt veel te hevig op. Bedaer u wat. *Thimo.* Ghy doet
Dat ik, als zinneloos, mijn Zoonen nauw zou ſparen:
Maer worden zelf Beulin, en maken deze hairen
Tot een vervloekte ſtrop; om hen, en my, daer door
Een mael van 't ongeluk t'ontweldigen, dat voor,
En achter op ons loert. *Andro.* Ik zal mijn leven wagen
Om u, en uwe Zoons, uyt deze brand te dragen,
Als Æneas wel eer zijne oude Vader dee,
Toen 't machtig Jilium vervult was met een wee

Van weeuw en weezen door al d'opgeblazen vlammen,
Die menſchen vraten, in de plaetz' van vette rammen.
*Thimo.* Ik zoek geen hulleper die ſchatten eyſcht tot loon
Die 'k niet graeg geven zou, voor Alexanders kroon.
*Andro.* Verſchoon mijn ſtoutigheid. *Thimo.* Ik moet my wat bedaren
In eenzaemheid. Vaer wel. *Andr.* De Goden u bewaren.
*Binnen.*

## DARDE UYT-KOOMST.

### *Rey van Thebaenze Burgerinnen.*

*Zang.*

Hoe klaegt nu Theben van 't bederven?
Wat zag men hier al helden ſterven
Eer 't Moord-geweer, verzaed van wee,
En Menſchen bloed, wonde in de Schee?
Wat naer gehuil, wat yſlijk karmen
Klom naer den Hemel, om ontfarmen
Voor 't algemeene? ô ongeluk!
Hoe zag men d'oude, op hunne kruk,
En Jongelinge', op radde benen
De dagge ontvlugten? hoe de ſtenen
Met bloed geverrift, als korael?
Hoe blonck de Stadt van 't gladde ſtael,
Gegort om 't pit der Mannen lenden?
Wat zagh men hier al Maegden ſchenden
Door 't gaile en overdadig volck?
De Tempelen, als Lemnos kolck,
Door damp, van duizend toortzen ſmookten
Terwijl hen 't bloed door roofluſt kookten.
O droeve nagt! ô bangen dagh!
Hoe voeltge zulck een zwaren ſlagh?

*Tegen-Zang.*

Door hoog-moed, haet en korſle zinnen
Verzwakt de Stadt, en laet zich winnen.
De weelde en luſt en overdaed,
De dertelheid en eigen baet,
En 't Raed-huis, zonder wijze Mannen,
Heeft onze voorſpoed, eerſt verbannen.

Toen

Toen Theben inde vrede zat,
En orelog noch vyand had,
Wanneer den Boer, door 't kromme zeyzen,
Quam van den ougſt zy koren eyſchen,
En plukten altoos, in den bouw,
Een duble winſt, en vollen houw.
Toen raekten d'Hovaerdye an't groeyen.
Bedrog quam ſtracx d'opregtheid znoeyen.
Godſvreze moeſt terſtont van kant.
De zonde kreeg toen d'overhand.
En 't Heilig-regt, door gouwt gebogen,
Had voor d'onnooſlen geen vermogen.
Dus wiert, de hand, met zoo veel quaet
Gehart die nu zoo vinnig ſlaet.

## *Toe-Zang.*

Door 't vallen leert men wiſſe treden.
De Nood is oirzaek van gebeden.
De wonden wijzen hoe de ſmart,
Met ſcharpe nagels, krabt an 't hart.
't Nêer plotzen van de ſtercke muren
Baert ſchrik en vreeze in zijn geburen:
Om niet baldadiglik den kling
Des Maſcedoonzen Jongeling
(Die ſtaeg met zeege is over-laden)
Tot wraek te trotzen, daer genaden
Hen wort geveilt, in plaetz' van ſtraf
Die zoo veel helden jaegt naer't graf.
Terwijlen d'overwinnaers brommen
Op 't daevren van Trompet en Trommen
Wort hier d'opregtigheid gebaert
Door 't zwangre en alvernielend zwaerd.
Dit boeyt de Hoogmoed an een keten
Om noit hunn' eeden te vergeten
Die 't weeldrig volck zoo ligt vervloekt,
Terwijl de Vorſt meer kronen zoekt.

*Binnen.*

*Alexander de Groot. 1, 2, 3, Mascedoniers. Parmenion. Delos. Offer-Zangers. Arthabasus. Philotas. Amphoterus. Andromenis. Hephestion. Hector. Boode van Ceronea. 2. Trompetters en 2. Tromslagers.*

*Alex.* Onschrikbre helden die gestaeg, op mijn bevel,
Uw' vyand deyzen deed, en overwon. Hoe wel
Zomtijts hun trotze magt veel grooter scheen te wezen
Als d'onze; niet te min hebt ghy hen, zonder vrezen,
En zonder dood t'ontzien, zoo moedig angerand
Dat ons de zege kroon, en hen gestaeg de schand
Te beurt gevallen is. Hier van zijn Thebens wallen
Getuigen; die van daeg, verwonnen, zijn gevallen
In onze handen, door uw' noit verwonnen kraght.
Waer voorge, tot een loon, dien grooten buit verwaght
Den Burgeren ontrooft. Door uw' verhitte klingen;
Daer meede ik noch, eer lang, gantsch Asien zal dwingen;
En rokken Darius de Kroonen van zijn Hooft.
Zie hier. Daer leyt den buit. Dien ik u heb belooft
z' Is al voor u: maer om geen twist noch haet te brouwen,
Zal yder zich vernoegt en wel te vreden houwen
Dat ik de deling doe naer yder heeft verdient.
Wat zegtge daer toe. 1, 2, 3. *Mas.* Ja.
*Parm.* Men hou hem voor geen vrient
Des Conings die in 't minst hier tegens durrift kikken.
*Alex.* Zoo zal men van den roof dan Mars eerst 't zijn beschikken,
En offeren an hem, naer onze aeloude wet,
Drie Wapen-schilden, eerst besmeert met bloed en vet
Van een spier witte ram, gedood door Delos handen
Terwijlmen heilig vuur ten Goden zoen doet branden.
Zoo blijft ons heir gehart door kragt der oorlogs God.
Zoo sluit men 't Leger met een Hemels grendel slot.
*Delos. Offer-zangers uit.* 't Geen door geen aerts gewelt kan worden opgebroken
Daer koomt de Priester om 't verzoen vuur op te stoken.

Offer-

*Offer-zang.* Loff. Starke God! wiens yſre vuiſt,
Wiens ſcharpe kling, wiens blanck helmet
An 't ſtale lijf gekloncken,
Met bloed en merrigh wort begruiſt,
En ziet bemeuzelt en beſmet
Wanneer u d'oorlogs voncken
Zoo vliegen om dijn moedig hooft
Dat door 't geknars 't gehoor verdooft.

*Delos.* Lang leef de Vorſt. *Alex.* Ghy hebt mijn mening wel verſtaen?
*Delos.* Heel wel. *Alex.* Men ſteek terſtond 't geheylgde offer aen.
*Delos.* Waer zijn de wapenen om an de God te ſchencken?
*Heph.* Daer zijnze.
*Delos.* Geef de ram en 't ſlagt-mes. 'k Zie an 't wencken
Der Zon yet zonderlings. *Alex.* Wat wiktze goed of quaed?
*Delos.* Veel heil. Een witte ſtreep heur vlak in 't aenzigt ſtaet.
*Alex.* Wat zeit ons 't ingewant? *Delos.* De Long, de Milt en Lever,
Zijn droef: maer 't hart verheugd. *Alex.* O over milde gever!
Beſtrael ons met gena. Wat zietge daer noch in?
*Delos.* Eerſt moeyten: maer daer na een overgroot gewin.
*Alex.* Ga met uw' zaken voort zoo zal men 't quaed beletten.
*Delos.* Roer all' de Trommelen. Blaes ſtracx op uw' Trompetten.
Zoo hoort den Oorlogs God dat dit voor hem geſchied.
Hou op. Gewijde rey zing nu uw' offer-lied.

*Offer-zang.* Ontfang, ontfang hier van dyn Zoon
Dit wapen-tuig, uit 's vyants hand
Door dapperheid gewrongen.
Ai zegen tog den Maſcedoon
Die 't heilig vuur hier voor u brand,
En Theben heeft bedwongen.
Geef dat men Alexander viert
Zoo veer de Zon heur ſtralen ſtiert.

*Delos.* Daer is de God voldaen. Lang leef de Vorſt in zegen.
*Alex.* Nu helden, ſchep nu moet 'k heb Mars tot hulp verkregen.

O groote God! wiens yſre vuiſt,
Wiens ſcharpe kling, wiens blanck helmet,
An 't ſtale lijf gekloncken,

In d'oorlog wort met bloed begruist,
Wy dancken dy dat ons gebed,
En heilige offer voncken
Zoo in uwe oiren zijn gegaen
Dat ghy belooft ons by te staen.

*Offer-Zang. Binnen.*

*Alex.* Daer heeft God mars nu 't zijn. Uw' is al 't overschot.
Elck voug zich in de ry. Mijn hand is hier uw' lot
Arthabas 'k weet dat ghy de muur kroon hebt gewonnen.
Ghy waert schier op de wal eer wy den storm begonnen.
Hou daer, die keten en die kop, gepropt met gouwt,
Is 't loon daer voor. U voort op onze gonst vertrouwt.
*Artha.* Ik danck de Vorst op 't hoogst voor zijn genegentheden.
*Alex.* Permenion mits ghy in 't voorste der geleden
Den vyand 't hooft dorst biên, en hebt de eerste poort
Geopend. Daer is 't geen dat u recht toe behoort.
Volhard in vromigheid. *Parme.* Ik kus ô Vorst! uw' handen.
*Alex.* Philotas 'k zag u meede in grooten yver branden
Toen ghy de ruitery zoo moedig voor dorst gaen
En stutten 's vyants macht dicht by de halve maen.
Dit's 't geen uw' deugde u koomt tot een vergelding geven.
Groey staeg in dapperheid. *Philo.* Lang moet den Koning leven.
*Alex.* Daer Amphoterus, daer, die kellik en die schael
Zag ik u winnen door de znee van 't vinnig stael,
Beswijk toch noit in moed.
*Amph.* Ik buig voor 's Vorsten voeten.
*Alex.* Ik zag. O Andromeen! u zoo den vyand groeten
Toen zy, gelijk verhit, met all' gemene magt
Op u an drongen, dat een yder voor de kraght
Van uwen arm verschrikte en zogt uw' hand t'ontkomen.
Hou daer. Dit hebtge zelfs uw' vyanden benomen
Door uwe dapperheid, gesteven door de wet
Die voor een braef Soldaet den schat-kist open zet.
Vermeerder staeg in roem. *And.* God zaey u Hooft met kroonen.
*Alex.* Hephestion, vermits ghy meede quamt bethoonen
Wat helden hart ghy hebt toen my mijn Lancy brak
Daer meede ik d' Oude Orest' dwars door de kaken stak,
Verkreeg ghy dit tot buit. En ghy mijn stercke zuilen,
Daer op 't verhemel steunt daer ik moet onder schuilen,

Hou

Hou daer is elck u deel, naer dien uw' dapperheid
Dat ſelf gewonnen heeft. 1, 2, 3. *Maſced*. Lang leef zijn Majeſteit.
*Alex.* Daer Hector dat's voor u. Dit voor mijn lijf trawanten.
*Hector binnen.* Ga draeg dat wegh. Ik zoek geen gouwt noch diamanten:
Maer tragt alleen naer eer, naer hoogheid en ontzag;
Om alle Thronen, van den op-gang van den dagh
Tot an den ondergang, te buigen voor mijn voeten.
Men zal my noch voor Voogd des gantſchen aerd-booms groeten.
*Hector uit.* Zoo veer de Goden my noch maer een korten tijt
Hun gunſt verlenen, moet dat zijn; of 't leven quijt.
*Hector.* Groot-mogende Monarch een onbekende bode
Met brieven van belangh, verzoekt gehoor.
*Alex.* Zou 't znode,
En wiſpelturig volck wel ywers gaende zijn?
*Hector met de Bode uit.* Ga hael hem hier. My valt yet zonders in. Ik ſchijn
Heel opgetrokken door veel wondere gedachten.
*Boode.* Lang leef den Koning.
*Alex.* Wat's u zeggen? *Bood'.* 'k Heb geen kragten
Om deze zwarigheid, met mijn beklemde tongh
U kont te maken. *Alex.* Wel wat's dit! zeg, waer beſprongh
Ons 't bits geval zoo fel 't geen u de mond kan znoeren?
*Boode.* 't Is in Ceronea. Daer u de Grieken zwoeren
Zoo overtrouw te zijn. *Alex.* Wat hebben zy gedaen?
*Boode.* Uw' volck. O Vorſt! by nacht heel ſchellems daer verrâen.
*Alex.* Verraden van den Griek! hoe dat? *Bood'.* Hier kuntge 't leezen.
*Alex.* Ceronea verraſt! doet Theben hen niet vreezen
Voor diergelijken ſlagh? *Philo.* Hoe is't 'er toch geſtelt?
*Alex.* Al 't braefſte volck vermoord. *Artha.* O overdol gewelt!
*Alex.* Parmenion ghy zult met vijfthien duizend Mannen
Stracx derwaerts trekken, en de Leger-ringh doen ſpannen
In zulcker vougen dat de wegen over al
Daer door geſloten zijn. Uw' zoon Philotas zal
Al 't oud' Teſſaelze volck, en al de lichte paerden
Daer by vervoegen. Voer all' onze ſlinger-zwaerden,
En dubb'le ſchilden mêe: vermits ik deze ſcha
Wêer van hen ſtropen wil met gruwlikke ongena.
Vol voer mijn laſten wel.
*Parme.* De Vorſt kan maer gebieden
Wanneer hy 't hebben wil.
*Alex.* De togt moet ſtracx geſchieden.

Laet

Laet voort de Tromlen ſlaen. Maek pak en zak gereed.
De tijt lijt geen verzuym. *Philo.* 't Is beſt men 't yſer ſmeed
Terwijl 't noch gloeyende is dan kan men 't maklicxt rekken.

*Alex.* Zie toe. Ghy moet op weg heel dicht geſloten trekken
Op dat u niemand, eerge daer op gift, verraſt.

*Perme.* De Vorſt zorgt veel te veel. Hy legge op ons dien laſt
Wy zullen 't weeldrig volck met korter teugels tomen.

*Alex.* Sluit ghy de wegen maer, ik zal haeſt by u komen.
Dan zal ik zelf mijn luſt verzaden met den val
Die thienmael harder hen als Theben treffen zal.
Ga Helden, volg mijn laſt. *Philo.* Wy zullenze volvoeren.

*Alex.* Schrijf daedlik hoe 't u gaet, en of 'er by de Boeren
Voor 't heir wel eeten is. *Parme.* Dat zalmen daedlik doen.
De Vorſt vaer wel. *Alex.* De Gôôn u, en al 't heir, behoên.

*Binnen.*

# DARDE DEEL.

## EERSTE UYT-KOOMST.

*Thimoklea. Hellanice. Cleophes. Linceſtus. Craterus.*

*Thimo.* NU ben ik buiten raed. Mijn eer moet ſchip-breuk lyen
Ik merck 't aen alle ding. Geen menſch kan my bevryen.

*Hella.* Ik docht dat Andromeen u heel verloſſen zou.

*Thimo.* Die Tiger is 't alleen die dees bedroefde Vrouw
Verſcheuren zal. O ramp! wie zal mijn krooſt beſchermen
Als 't Vaêr en Moêr-loos is. *Cleoph.* Ik bid u laet dit kermen.

*Thimo.* Hoe kan ik?'k word vernielt door dezen Leeuw. *Hell.* Hoe dat?

*Thimo.* Hy ſpart zijn muil al op, en heeftme alree gevat
Met zijn bebloede klauw. *Cleop.* 't Zijn lichtlijk zware dromen
Die u beangſten. Hoe zou hem dit over komen
Dat hy zijn handen an een droeve Weeuw zou ſlaen,
En deze Weezen dus, in ſchijn van vrunt, verraen.

*Hella.* Dat kan niet zijn. Dit zou de Maſcedonen vlekken
Met onuitwisbre ſchand. *Thimo.* Die zoek hy te bedekken
Met een gepronckte ſchijn van deugd. *Hell.* Wat doet hy dan?

*Thimo.* Hy zoektme tot zijn Vrouw. Hy ſmeekt. Hy zweert. Hy kan
Niet leven, zoo hy zeit, indien ik geen meedogen
Met zijn verdriet en hebb'. Hy klaegt dat, door mijne oogen

Daerze

Daerze altoos, als een beek, van tranen vloeyen, zijn
Vervloekte hart, met een onlijdelikke pijn,
Moet branden in een vuur dat niemand uit kan bluſſen
Als ik. Dit is zijn gryns: maer, lacy, onder-tuſſen
Zoekt hy niet anders als zijn eer-vergeten haet
Te koelen met mijn eer. *Cleop.* 't Is licht niet half zoo quaet
Als ghy u voor laet ſtaen. *Thim.* Och! 't zal veel erger wezen
Dan ik bedencken kan Ik word met zoo veel vrezen
Bevochten, dat mijn hart an honderd ſtukken barſt.
Hoe wort mijn ongeluk elck oogenblik vervarſt.
O wee! ô wee! ô wee! waer ben ik toe geboren?
'k Heb Man en Broeder eerſt zoo jammerlik verloren
In 't algemeen bederf, en nu dat is gedaen
Koomt hier de zwaerſte ſlag voor my noch achter aen.

*Hella.* Zijn wil is miſſchien goed, koſt ghy maer d'uwe vougen
Naer 't geen hy van uw' eyſcht. *Thim.* Ik voel 't geweten wroegen
Wanneer ik maer gedenck dat zich een Maſcedoon
Zou baden in de luſt met my, en of ik ſchoon
Mijn zoonen daer door kon hun dierbaer leven koopen,
Zoo zal ik evenwel my zoo veer niet verloopen.
Neen Thimoklea kieſt heur en heur zoonen dood
Veel liever alsze lijd de vlekking van 'er ſchoot.

*Hella.* Ik zou Me-vrou zoo graeg, zoo 'k mogt, ten beſten raden.

*Thimo.* Och! zeg vry watge wilt. *Hella.* 't Is reên men van twee quaden
Altoos 't geringſte kies. Naer dien an d'eene zy
U niet voor handen is als wrede moordery,
Daer in dat uwe zoons voor 't eerſte zullen zneven,
En datge dan u zelf mêe tot een prooy moet geven
An 't overdadig volck, in wiens gewelt ghy zijt,
En datge van dien ſlag nu lichtelijk bevryt
Kunt worden, by zoo veer ghy u wilt overgeven,
Aen hem, die tot u dienſt, door liefde, wort gedreven.
Zoo dunckt me dat u dit ver 't beſte wezen zou,
Zóo ghy 't zoo vatten kon, u zelven, door de trouw,
t' Ontladen van dien laſt daer ghy moet onder ſterven:
Ja die uw' gantſch geſlagt ten grond toe zal bederven,
Zoo veerge dat niet doet. Ghy kunt u, en uw' zoons
Behouden, alsge wilt, voor 't zwaert des Maſcedoons.
Dan 't zou heel moey'lik zijn, dat is wel af te meeten.

*Thimo.* Och! Hellanice och! ghy praet heel buyten weten.

 Genomen

Genomen dat ik my al vougde naer zijn luſt,
Wat meentge dat ik dan in een veel beter ruſt
Zou zijn als nu? ô neen! dat hoeftge niet te meenen.
Dan zou den wreden gier op bidden noch op weenen,
Noch op mijn zoonen hun erbarremlik geſchreeu,
Niet paſſen: maer terſtont ons als een dullen Leeuw
Verſcheuren met een beet. Hy zou mijn Zonen braden,
En met hun vleeſch zijn Hond den honger doen verzaden.
Neen Zonen 'k zal geen beul die naer uw' leven hapt
Verkiezen tot mijn Man. Zijt maer te vrêen. Hy tapt
Veel liever 't lauwe bloed uit deez' verſtopte aren,
Ik bender mêe te vrêen: ja 't zal my vreugde baren
Als ik mijn kuisheid maer mêe dragen mach in 't graf.

*Cleop.* Uw' zinnen zijn te taei. Ghy valt u zelf te ſtraf.
*Hell.* Spaer deze kinderen. *Linceſ.* Ai Moeder wilt niet huilen.
Hy zal zoo quaet niet zijn. *Thimo.* Waer zal ick my verſchuilen?
*Crater.* Hy gaf my flus een zoen, en dan noch elck een duit.
*Thim.* Helaes! zoo kleet den Wolf zich in de ſchapen-huid.
Onnooſle Lammeren ik ben met u verlegen.
Om my is 't minſte noch. Al wiert mijn borſt door-regen
Ik was dies wel getrooſt. *Cleoph.* Bezadig u. *Hell.* Wie weet
Hoe 't lopen zal? *Thimo.* Ik wacht. Ik wacht een felle beet:
Dan even wel ik moet niet al te zeer wan-trouwen.
Vriendinnen koomtme toch noch wat gezelſchap houwen.

*Binnen.*

## TWEEDE UYT-KOOMST.

*Andromenis. Amphoterus. Arthabaſus.*

*Andro.* Al Thebens ſchatten, in de plondering gerooft,
Zijn niet; ja min als niet voor my: ja dat mijn hooft
Met zoo veel kroonen, als 't nu hairen heeft, mocht proncken,
Noch was ik niet vernougt.
*Amph.* Mijn vrunt hoe dus brood-droncken,
En onverzadelik? beteugel u door rêen.
Ghy hebt u deel. *Andro.* Mijn deel!
*Amph.* U deel. *Andro.* Mijn deel! ô neen!
Daer is 't noch veer van daen. Had ik mijn deel verkregen
Ik gafze niet voor al die rijken oorlogs zegen

Die

Die Alexander torst. *Artha.* Ghy holt heel buiten 't spoor
Door groote gierigheid. Bedaer. *Andro.* Kreeg ik gehoor
In 't geen dat ik verzoek, ik zoume wel bedaren.

*Amph.* Wat is 't daer ghy naer traght? wilt ons dat openbaren.

*Andro.* 't Is mijn Thimoklea. Die Goddelijke Vrouw.
Dat Zon-licht van mijn dach daer ik mijn hoop op bouw.

*Amph.* Zijn dan uw' zinnen woest, is al 't verstant vervlogen,
Is dus uw' Mannen moed, ô Andromeen! door d'oogen
Van een gevangen Vrouw verwonnen, datge 't zwaert
Laet roesten in de schey? waer is uw' ouden aerd?
Waer is uw' dapperheid, wort die hier dus vertreden
Door een slavin? hoe dus! zijn uw' verstaelde leden,
Die, midden in den storm, gelijk een vaste muur,
Nooyt schrikten voor 't geweld van 't woedende oorlogs vuur,
Nu brosser als een glas? *Andro.* Ik moet als zneeuw verdwijnen
Voor mijn gerezen zon Ik word met duizend pijnen
Gepijnight zonder eind. Mijn borst wort opgekrabt.
Mijn hart door brand vernielt. Mijn aed'ren af getapt.
Mijn oogen uit-gerukt. Mijn tong de spraek benomen.
Mijn handen vast geboeit. Mijn benen die verlomen
In hun gezwinden gangh. Ik ben men zelf niet meer.
Ik ly te veel verdriet. Ik quijn en ik verteer,
En zie geen kans om my van deze last t'ontladen.

*Artha.* Verwin'er door gebêen. *Andro.* Z'ontzeytme heur genaden.
Hoe hooger dat mijn vlam door groote hitte rijst,
Hoe zy haer koelder houwt, en minder trek bewijst.
Hoe ik meer smeek hoe zy meer weygert. Hoe mijn tranen
Meer overvloeyen, hoe heur stuurs gelaet de kranen
Van deze pekelstroom meer open draeijen: hoe
Ik meerder kerm hoe zy heur oiren stiver toe
Voor mijn gebeden, stopt, en roep ik om mijn sterven
Zoo wilze al-even-wel mijn levens draed niet kerven:
Ten kortsten wat ik doe 't is al te mael om niet;
Maer stapel dach voor dach een berrigh van verdriet
Op dit rampzalig lijf om zoo mijn ziel te smoren;
Naer dienze mijn geween en kermen niet wil horen.

*Artha.* Heur wonden zijn te vers. Hier eyscht een weynig tijt.

*Andro.* Ja tijt. Hier is een tijd die gansch geen rekken lyt.

*Amph.* Men ziet geen stadt zoo plots met d'eersten anstoot winnen.

*Andro.* 'k Heb duizendmael gebêen. Wat zal ik meer beginnen?

*Amph.* An houden. *Andro.* 't Is al wint. Heur borst is van metael,
Ik kneus'er boezem niet al was mijn tong van stael.
*Artha.* Wel weetge dit voor heen zoo is 't u best gelaten.
*Andro.* Dat's ook onmogelijk. 'k Verlaet eer al mijn staten
Als dat ik haer verlaet. *Artha.* Wel wat begintge dan?
*Andro.* 't Gewelt moet op de been. Ik heb zoo menigh Man
Bedwongen door de kraght van mijn gevreesde handen
Die altoos inden strijt naer 't moorden water-tanden.
Den Bactriaenschen Vorst, die schier een Hercklus scheen,
Vil door mijn ysre vuist gelijk een kint gints heen.
Toen ons de Dahers met ontelbaer tal van koppen
Den Oxus voor de neus met aerde wouden stoppen,
Op dat daer door ons heir van honger zou vergaen,
Wie dreef, all's ik alleen, die stroppers daer van daen?
't Was Andromeen die 't dèe. Door zijn Manhafte daden
Wiert Alexander daer met zegen overladen.
Hoe wiert den Xnippaen door deze kling gegroet
Toen men de Tanäis met al 't vergoten bloed
Als roodscharlaken zach heur dorre-boord bedropen?
Hoe dier moest daer dat volck hun stout bestaen bekopen!
Noit is mijn moed verflauwt. Noit is mijn hart verschrikt.
Noit wiert mijn arm vermoeit: maer 't grimmende geblik
Der vyanden heeft my staeg nieuwe kraght gegeven,
En midden in 't gekners der wapenen gedreven:
Daer dan mijn Zabel, als een zeynsen in den bouw,
De menschen, in de plaets van koren, hou op houw
Zoo vinnig maeide, dat de vlakke velden bergen
Van lijken schenen. Zal een Vrouw mijn moed dan tergen?
Door spijtigheid! ô neen! die trots is veel te groot.
Ik ly dat niet: maer sal 't genot heurs zuivere schoot
Met dwangh en met geweld, door deze kling, verheeren,
En op Soldaten wijs haer 't vryen ook eens leeren.
Zoo blus ik deze brand daer ik schier in versmaght.
*Artha.* Geen oorlogs held bethoont zijn op gehitste maght
An 't zwakke Vrouwe volck dat tranen voor'er zwaerden,
En kermen voor'er schild gebruiken. Altoos spaerden
Den Mascedoon die geen die weerloos om gena
Hen smeekten in 't bederf: ja hoedenze voor scha,
En overlasten van de woeste vreemdelingen
Die zomtijts uit den ban van's Conings wetten springen.

Zout

Zout ghy dan dus uw' eer', en d'onze, met den voet
Van uwe dertle lust vertrêen? zie watge doet.
Bezwalck den luister niet van onse aeloude daden;
Of ghy vervalt gewis in's Konings ongenaden.

*Andro.* Hy doeme wat hy wil, ik ben dies wel getroost.
Mijn lust moet zijn geboet, al wierd mijn vleesch geroost,
Gekapt, gekookt, gestooft: ja zelf met ysre tangen
Getarrent, en gescheurt, ik zal de straf ontvangen
Met open arremen, wanneer ik eerst dien dach
Dat ik my lust voldoe daer voor genieten mach.

*Amph.* Ghy moet die door gebêen maer met geen wapens roven.

*Andro.* Dat's maer verlooren werck. Men preekt hier voor de doven.
Ik volg mijn eygen raed, zoo koom ik tot mijn wil.

*Amph.* De naesmak is te zwaer die daer uit volgt. *Andro.* Al vil
Ik in een diepe poel van duizenderley plagen
Ik ben dies wel te vrêen. *Artha.* Ghy zult de daed beklagen
Wanneer geen klagen helpt.

*Andro.* Die slagh valt op mijn hooft.

*Artha.* Maer 't bloed spat ook op ons. *Andro.* 't Is naerge dat gelooft.
Die zuiver is bevlekt zich met geen anders smetten.

*Amph.* Men brand-merkt onzen roem. Men breekt des Conings wetten
Door zulck een vuyle daed. *Andro.* Hou maer u zelf in toom.

*Amph.* De wraek krijght u noch wel al volgtze u schoon wat loom.

*Binnen.*

## DARDE UYT-KOOMST.

*Alexander de Groot. Arthabasus. Amphoterus.*
*Andromenis. Hector. Hephestion.*

*Alex.* Wanneer den Herder van zijn kudde een schaep ziet stropen
Door een verhitte wolf, hy laet den dief niet loopen:
Maer doet terstont zijn best om hem dien vetten buit
't Ontjagen, zoo hy kan, hoe bits hy grimt, en uit
Zijn oogen ziet gelijk den Hel-hond die de deuren
Des afgronts steets bewaekt, en niet als naer verscheuren,
En Menschen moorden janckt. Hy laet daer om den moed
Niet zakken. Of hy schoon uitzinnig en verwoed
Zijn scherpe tanden toont: maer stelt zijn eygen leven
In doods gevaer om 't schaep t'ontzetten, als gedreven

Door een oprechte trouw en liefde tot zijn vee.
Dit voorbeeld volg ik na. Ik wilme willig mêe
Voor 't algemeene beſt, in d'alderzwaerſte rampen
Begeven: ja, waer 't nood met felle monſters kampen
Zoo veer ik daer door kon mijne onderdanen van
Gewelt en zwarigheid bevryden. Om dit dan
Met woorden niet alleen: maer, boven al, met daden
Te thonen, heb ik my bedachtelik beraden
Om morgen als den dach ons maer den morgen groet
Naer heure aeloude wijs, met roze kaken, doet
Met mijn geheele macht van Theben op te breken;
Om an Ceronea de trots en hoon te wreken
Door hen an my gedaen. Hier ben ik op beluſt
Dit zelver zoo te doen, dat yder zich geruſt,
En wel te vreden voort in mijn gebied zal houden.
Hoor Arthabaſus. Overmits ik u betroude
Een opper Hooft-manſchap van twintig duizend man,
Daer ghy u als een Held by droeg, dat ik'er van
Een groote winſt genoot, vind ikme door de reeden
Bedwongen datge hier mijn plaets nu zult bekleden,
Om 't opperſte gezag, bevel en heerſchappy
Te voeren over 't volck. Dat yder, 't zy wie 't zy,
Naer uw' gebieden doet, gelijk naer mijn bevellen,
En ſtraf hen an den hals die zich hier tegen ſtellen.
Daer is uw' volmagt, met mijn hand en wapen-ringh
Geteikkent. *Artha*. Groote Vorſt, die my zoo zonderlingh
Met uwe gunſt beſtraelt. 'k Weet wel 't is uit genaden
Dat ghy dit doet: vermits ik nimmer zulcke daden
Gedaen heb, die, voor my, een zoo hoog-waerdig loon
Van u verdienden. Dan ik zweere by de kroon
Diege op uw' hairen torſt, my zoo getrouw te dragen
Dat uwe Majeſteit en yder groot behagen
Zal ſcheppen in mijn dienſt: ja deze rechter-hand,
Mijn leven, eer en goet ſtaet voor den Vorſt te pant
Dat ik deez' zware laſt gelijk een zuyl zal torſſen.
*Alex*. Ik weet dat ghy u noit met ſchande zult bemorſſen;
Mits ik uw' dapperheid voor dezen heb gezien.
En Amphoterus ghy zult over 't Slot gebiên
Dat naer Corinthen leyt, en daer de ſtadt bedwingen
Zoo ymant onverdagt die weder quam beſpringen.

Ghy

Ghy weet dat wy van daer altoos des vyands macht
Eerst op doen; overmits dit onze buite wacht,
En spits-af-byter is, zal ik u met Soldaten
Van 't alderbraefste volck zeer wel verzorgen laten:
Maer houtze wel in toom, dat niemand by den Boer
Met rooven zich geneer, of eenig land-rumoer
Noch andre moedwil thoont, of straf hen ongenadigh:
Want overdaed die maekt 't gemeene volck baldadigh.
Zie daer is 't geen waer naer dat ghy u richten zult.
Bethoon uw' ouden aert zoo blyftge zonder schult
Van schandelik verzuim. *Amph.* De Vorst hoeft niet te vrezen
Dat Amphoterus zich nu minder als voor dezen
Met moed en dapperheid gestaegh verstercken zal.
O neen! mijn hart leyt vast bebolwerckt in een wal
Die voor geen vyants maght, hoe groot z' ook is, zal wijken.

*Alex.* Ghy hebt uw' Helden moed genoegzaem hier doen blijken;
Dies steun ik op u deugd en kraght als op de mijn'.
Hoor Andromenis, ghy zult Leger-meester zijn
In deeze aenstaende togt, en op de troepen letten,
En naer ik u beveel die staegh in order zetten;
Vermits uw' raddigheid dien zwaren last best vougt.

*Andro.* Ik danck zijn Majesteit. Mijn wil is meest vernought
Wanneer ik mêe te veld mach met den Koning trekken;
Om door zijn by-zijn zoo mijn deugden op te wekken
Dat ik in dapperheid zijn voorgang nae mach treen.

*Alex.* Doe zoo. Hier Hector, ga terstont en vaerdig heen
In 't wapen-huys en doe stracx al de waepnen pakken.
Beveel de Ruytery om hunne haver zakken
Voor zeven dagen wel met vouring te verzien.

*Hector.* Grootmachtig Vorst ik ga. Uw' wil zal voort geschiên.

*Alex.* Hephestion, belast mijn lijf-wacht tegens morgen
Al wat hen noodig is op 't spoedigst te verzorgen,
Zeg datze voor mijn tent verschijnen morgen vroegh.

*Heph.* Ik doe hen stracx de weet. *Alex.* En Andromeen vervough
U meede op deze tijt by d'aldervoorste troppen
Van 't voet-volck om daer mêe de kruys-weg toe te stoppen.

*Andro.* Ik vougme naer uw' wil, gelijk de Vorst belast.

*Alex.* Dat's wel. Zie dat ghy-lien ook op dit uur wel past
Of ik voor mijn vertrek noch ywers af moest spreken.

*Artha.* Wy zullen. *Alex.* Volg uw last. *Amph.* 't Zal an ons niet ontbreken.

VIERDE

*Andromenis. Amphotherus. Arthabasus.*

*Andro.* Mijn vrunden veel geluk in deez' verheven ſtaet.
*Amph.* U dies gelijk mijn Heer. *Andro.* Dit valt voor my zoo quaet
Als 't immermeer kan doen. Dit kuntge wel verzinnen.
Ghy riedme flus noch zelf 'k moeſt Thimokle verwinnen
Door zoetheid en door tijd: maer laes nu is 't gedaen.
Indien ik wou waer hael ik nu de tijd van daen
Die hier toe nodig is? 'k moet morgen vroegh vertrekken.
Ach! kon ik dezen dach en nagt tot maenden rekken
Zoo was'er hoop: maer nu dat heel onmog'lijk is
Grijp ik hier by de taſt naer alle dingen mis,
En even wel ik brand in zulck een groote hette
Dat niemand mijn begeer en luſten kan beletten;
Ja 's Conings ſtreng gebod is voor my zonder kraght.
Ik woel, ik wroet, ik draef, ik voel in mijn gedaght
Een zonderlinge ſtrijt. Hoe zal ik dit beſt maken
Om's Konings wil te doen en tot mijn luſt te raken.
Ai! vrunden geefme raed wat ik beginnen zal?
*Amph.* Zoo ghy mijn raed begeert? zoo ra 'k u datge al
Die zotte grillen van uwe ongebonden luſten
Laet varen. *Andro.* Dat's om niet. Ik wil: maer kan niet ruſten.
De min heeft my verheert. Ik ben heel krachteloos
Om deze daed te doen. *Artha.* Een krijgſman moet altoos
Voor Venus dertle zoon ſcheut-vrye wapens dragen.
*Andro.* Hy treft een eer men 't weet. *Artha.* Men kan zijn loze lagen
Door wysheid wel ontgaen. *Andro.* Al hadmen al 't verſtant
Dat ymand wenſchen mach zoo kanmen deze brand
Ontvlugten, noch veel min, wanneer men wil, verdoven.
*Amph.* Die viezevaſery moet geen Soldaet geloven.
Dit's maer een zotte gril, die by geen degen paſt:
Maer die 't pampiere volck, dat tenger goet verraſt,
Dat zich, van Kints been an, gewent op 't vriend'lijk ſtrelen
Van 't laffe Jofferſchap, een oorlog daer de Veelen,
De Luiten en Chimbael, de Chiter en Bandoor
Hen kittelen tot luſt en dertelheden, voor
Trompet' en Trommelen die 't hart kunnen ontſteken
Om met een moed zich an zijn vyanden te wreken,

En geven ons een ſchild en zabel in de vuiſt
Wel dik met menſchen bloed geverriſt en begruiſt.
Dit vougd u alder beſt. Dit zal uw' Naem vergroten;
Maer deze malligheid uw' eer en roem verſtoten
Tot een verfoeyde ſchand. Dies Andromeen bedaer.
Zie voor u watge doet. *Andro.* Ik ben in doods gevaer,
En vind noch hulp noch trooſt in deze ongelukken;
Dies moet ik zelf an 't werck om my hier uit te rukken.
Daer ſtaet mijn wil dan vaſt, en zal noch tre noch voet
Verzetten voor dat ik mijn luſten heb geboet.
*Amph.* Hoe! zultge dan de laſt des Conings laten varen?
*Andro.* O neen die zal ik doen? *Amph.* Hoe kuntge dit dan klaren?
*Andro.* Heel wel. Ik zal terſtont naer Thimoklea gaen,
En bieden haer mijn trou, en zooze af durft ſlaen
Zal ik'er met gewelt tot mijn begeeren dwingen.
De tijd roept al, vaer voort, vaer voort met deze dingen
Eer dat ik u ontſnap. Dit zal mijn tong nu zijn
Daer ik mêe ſmeken zal; zoo ly ik geen meer pijn
Door 't weygeren: maer zal haer 't ja zoo ſtijf af parſſen
Dat zy van ſchrik en vrees zal op'er tanden knarſſen,
En roepen om gena met ſchrikkelijk misbaer
Als ik mijn handen ſla in 't zwadderende hair,
En bind'er daer mêe vaſt om zoo heur kragt te tomen
Dat ik gemakkelik kan tot mijn voorneem komen.
z' Is niet meer als ſlavin. Wat is'er an verbeurt?
Beſt dat ik haer verniel als datze my verſcheurt.
O aengename tijd! ô uur! met zoo veel weelden
Gepropt als my de min onlybre pijnen deelden.
O Venus! Venus koom met uw' geſmukte ſtoet
Toch zien als Andromeen zijn Offerhande doed
Op uw' gewyde Autaer beſtrooyt met Mirh en Rooſen
Om in de zoetigheid de luſten te verpoozen.
Verſterckme door uw' kraght, ô groote Koningin,
Op dat ik zoo mijn luſt leſch in d'onleſchbre min.
Ghy weet hoe ik u dien. Ghy ziet 't onlylijk lyen
Dat ik gevoel. Ai kroon, ai kroonme met verblyen.
Ik zie dat Paphos Vrou met heure handen wenckt
En my dees rijke buit tot een beloning ſchenckt
Voor al de bittre ſmart om harent wil geleden.
Daer is mijn quel gedaen mijn hart heel wel te vreden;

Mits ik de voorſmaek van dit zoet genot al proef.
Mijn lijf heeft vleugelen, 't wil voort of ik vertoef.
Koom vlugge voeten, vlieg. 't Is tijd om voort te varen.
Ik brand, ik brand van luſt en kanme niet bedaren.
Myn vrunden och ik ſtik, ik ſtik in al dit zoet.
Vaer wel. *Artha.* Zacht Andromeen. Hoe kookt u 't heete bloed
Met zulck een hevigheid? laet deze moed wat zincken.
*Andro.* Vaer wel. Ai laetme gaen. Ik zie mijn zon daer blincken
Met zulck een helderheid dat daer door mijn gezight
Met tranen overloopt. Ik zie gins Venus wight,
Die dert'le ſtoke-brand met zijn vergulde pijlen,
Al wachten naer mijn koomſt. My dunck ik zie zomwijlen
Mijn lief Thimoklea met d'armen op geſpreyt
Als ofze naer mijn koomſt verlangende verbeyt.
Ik bid u laet my gaen. Ik kan niet langer wachten.
't Geluk dat lacht my toe. Ik voel, met nieuwe kragten,
Mijn kraghten weer verſterckt. Ik krijg mijn oud' geſtel.
Ik zwem al in een zee vol zoetheid. *Amph.* In een Hel,
En moord-ſpelonck, zeg zoo, gepropt met duizend plagen.
Een buy van ongeluk, en dichte hagel vlagen
Van alderleye ramp, hangen u boven 't hooft.
*Andro.* Wat let u datge my van mijn vermaek berooft?
Ik bid u laetme los. *Amph.* De Goden u behoeden.
*Andro.* Vaer wel. Ik zal mijn ſcha met dubb'le winſt vergoeden.
*Binnen.*

# VIERDE DEEL.

## EERSTE UYT-KOOMST.

*Thimoklea. Hellanice. Cleophes. Andromenis. Craterus. Lincestus.*

*Thimo.* DE dikke duiſterheid des Hemels baert gewis
Op 't leſt een zwaren ſtorm en regen. 't Kan niet mis
Of 't zal zoo met my gaen. Waer zijn de gulde tyen?
Waer is mijn vreugde? laes! veranderd in een lyen
Dat onverdraeglik is. Mijn weelde in ſmart en druk.
Mijn voorſpoed in een poel van zoo veel ongeluk

Als zanden ande zee. Dan dit's al niet met allen
By 't geen dat ik verwacht. Mijn eer zal noch vervallen
Tot een vervloekten roof van dien verhitte guit
Dien bloed-hond, dien tyran die my noch tot zijn bruid,
Zoo 't schijnt, door bidden zoekt: maer 't is slegs om zijn lusten
Te boeten. Niet om my. Liet hem zijn gailheid rusten
Hy zach niet eens weer om naer deze droeve Vrouw;
Met tranen overvloeyt, mishandelt door de rouw,
Die walgt als zy hem ziet: jae vloekt met duizend vloeken,
Ghelijk als zinneloos, als hy haer koomt bezoeken.
Wat trek kan daer toch zijn tot zulck een vyandin
Van liefde? ô neen! gewis 't is maer een dertle min
Die door zijn aedren jaeght. 't Is een wraekgierig woelen
Om slegs met mijn bederf zijn heete lust te koelen,
En als ik ben geschent zal hy, met bly gelaet,
Noch lacchen om de zond van zijn vervloekte daed,
En lichtlik dan mijn Zoons met zijne dag doorstoten;
Om zoo al meer en meer mijn hartzeer te vergrooten.

*Hella.* 't Is quaed genoeg Me-vrouw. Als ik op alles let
Vind ik u over al met wee by wee bezet.
'k Beklaeg uw' droeve staet, en kon ik u beschermen
Voor deze zwarigheid, ghy zout zoo lang niet kermen
Gelijkge doet: maer laes! mijn krachten zijn te zwack.
Mijn beenen veel te teer om zulck een lastig pack
Op mijne schouderen gelijk 't behoort te dragen.
Was macht en wil alleens ik zou den schellem dagen
In 't veght-perck, en bezien wat Tygers hart hy heeft
Dat voor geen naer geschrey van Weeuw en Weezen beeft.

*Thimo.* Vriendin 'k zie hier uw' gunst. Maer laes 't is al verlooren.
Mijn val, mijn droeve val is veel te vast gezwooren.

*Cleoph.* Vertroost u met de macht van Jupijns stercke hand,
Die met een blixem en onleschelikken brand
Dien overgeven drog zeer lichtlik kan verdelgen;
Ja sparren d'aerd wijdop om hem daer in te zwelgen.
De straf volgt in 't gemeen de booze boeven na,
En slaetze al eermen 't gift met stale roeden: ja
Verscheurtze met een beet. Die vrome zoekt te schenden,
Door moetwil, wort zomtijts wel 't eerste met elenden,
En groote ramp geplaeght. De moed-wil gaet geboeit
An keetnen van Gods wil, en wort heel licht geznoeit

Wanneerze weeldrig waſt, met zulcke felle zneden
Die ſtam en loten ſchent. Dies bid ik zijt te vreden.
*Thimo.* Och wierd ik maer vermoord ik ſtelde my geruſt.
Maer laes een Hoer, een Hoer een lock-aes van de luſt.
*Cleph.* Wie weet wat uit-koomſt dat de Goden u noch geven.
*Thimo.* Mijn eer gerooft en dan mijn zonen ook om't leven!
*Hella.* Wantrouwt niet al te zeer. *Thimo.* Ik zeg de waerheid maer.
Ik zidder en ik tril. *Hella.* Ik weet wel 't valt u zwaer:
Maer even wel ghy moet u wat te vreden ſtellen.
*Thimo.* Och! kon ik zoo mijn hart maer ſlegs an ſtucken knellen.
Dan was ik eens verloſt van dit elendig quaet
Dat nu noch voor de deur naer my op ſchild-wacht ſtaet,
En tracht my met zijn bek an flenters te verſcheuren.
Wat zotheid praet ik ook! dit machme niet gebeuren
*Androm. mi.* 't Moet noch al wreeder gaen. Och Hellanice! och!
Daer koomt den Luipaerd aen. Gae heen verſchuyl u toch.
'k Zal zien of ik zijn hart door tranen noch kan weeken.
*Hella.* De Gôon behoeden u. Wy gaen ons wat verſteken.
*Thimo.* Doe zoo. *Andro.* Daer pronckt mijn zon met Goddelijke prael,
En brant terſtont op 't hart al is de borſt metael.
Voogdeſſe van mijn ziel, beheerſter van mijn leven,
Opſtookſter van mijn brand, die my de tong doet kleven
An 't gagel wenze ſpreekt van al de waerdigheid
Die 't oog in u beſpeurt. Hier koom ik weer, geleyt
Door mijn opregte min. Op hoop dat ik uw' zinnen
Tot uw' en mijn behou door ſmeken zal verwinnen.
*Thimo.* Ik bid u Andromeen dat ghy die moeyten ſpaert
Die toch verlooren zijn. Ik ben die eer niet waert
Die ghy an my bethoont. Ten anderen mijn wonden
Zijn ook noch veel te varſch: ja nauwelijcx verbonden;
Zoo dat ik uur op uur de pijnen noch gevoel.
Waer is uw' helden hart dat midden in 't gewoel
Des oorlogs is gewent zijn meeſte luſt te rapen?
Zou dat an een ſlavin zich zelven nu vergapen;
Dat was een vuile ſmet in uw' beroemde naem;
Ja zoo groot dat ik my van uwent wegen ſchaem.
*Andro.* Dien grooten donderaer, die metzen felle ſlinger
Den Hemel ſchudden deed, en d'aerde metzen vinger
An 't zuizebollen brocht, toen Tifon met gewelt
Ten trots der Goden, bergh op bergen had geſtelt;
Om,

Om, met vergramden moed, door kraght van grove ſchoncken
Gods heir te dwingen, als heel overſtallig droncken
Door op-geblazenheid, die noch, gelijk vervloekt,
Van Ethna nu geparſt, zich op te beuren zoekt,
En ſpalkt zijn wreden bek, ja doed Pelorus bazen,
En ſchijnt, den hel tot ſpijt, noch vuur en vlam te blazen:
Dat Packinus beweeght. En Lilybeus rept
Door 't wringen van zijn romp, wanneer hy adem ſchept
Of been of ſchoud'ren roert. Deez', zeg ik, die de hopen
Van deſen drog verſloeg en hunne wil kon ſlopen,
Verliet de hooge zael, gezengt door killend vyer,
En weyde in Sidons groen gelijk een witte Stier
Om 't kint van Agenor te beter te beloeren,
En op zijn gladde rug naer Cretæ toe te voeren.
Is dezen grooten God dus door een aertze maegd
Gedwongen? is 't dan vreemt dat my u ſchoon behaeght
't Geen zelf Europa tart? ô neen! 't is wis geen wonder.
Ik ben een menſch. Zag u dien dwinger van den donder
Hy daelde weer benêen, in ſchijn van Stier of Zwaen,
Om met een tweede Euroop zijn luſten te verzâen.
Dies ben ik wel getrooſt. Dit zal mijn roem niet vlekken
Maer tot vermeerdering en tot verheffen ſtrekken.
Mijn wil houwt zich te vrêen: ja zoo met u vernougt
Als met een Koningin: want Mars by Venus vougt.
Mijn lieve Venus, koom voldoe mijn grage luſten.

*Thimo.* Laet los. Zacht Andromeen. Ik bid u laet my ruſten.

*Andr.* Hier is nu niemand. Ai verſmoorme in 't Hemels zoet
Van uwe zagte ſchoot. *Thimo.* Zie voor u watge doet.

*Andro.* Omhels, omhels me toch. Waer toe dus lang te marren.

*Thimo.* Ik zeg u Andromeen wilt my niet langer zarren.

*Andro.* Gun my die lieve dauw van dat verweent korael.

*Thimo.* Zie toe eer ik dit licht u uit uwe oogen hael.

*Andro.* Omvatme met uw' arm, opſtookſter van my hette
Waer voor zijt ghy beſchroomt, wie kan uw' wil beletten?

*Thimo.* O ſchelm! had ik mijn wil ghy ſtont niet daerge ſtaet.

*Andro.* Wat zeyt mijn Engel? *Thimo.* 'k Wens dat u de donder ſlaet.

*Andro.* Hoe! vliegt uw' liefde weg, wat ſpook doet u vervaren?

*Thimo.* Een ſchrikkelijken Leeuw. *Andro.* Een Leeuw! ai wilt bedaren.
't Is viezevazery 't geen u de zinnen rooft.

*Thimo.* 't Geen ymand voor zich ziet 't is rêen men dat gelooft.

*Andro.* Wel zietge hem dan noch! *Thimo.* Och ja.
*Andro.* Waer? in wat hoeken?
*Thimo.* Hy is hier dichte by, ghy hoeft niet veer te zoeken.
Daer ſtaet hy. *Andro.* Wat is dat! waer koomt u dit van daen?
Ontzegtgeme uwe min? *Thimo.* Ik lietme liever braen
Eer ik uw' luſten boet. *Andro.* Ik moet mijn wil verwerven.
*Thimo.* Welan dan wrede Beul. Koom wilt dit lichaem kerven
Zoo kleyn als gruis, zoo wort mijn hart niet meer gequelt.
*Andro.* Is 't ſmeken heel om niet? zoo moetge door gewelt.
Flucx doe men wil. *Thimo.* Moord, moord.
*Andro.* Hier help geen tegenſtreven.
*Thimo.* Och help, och help, och help. Ai brengme toch om 't leven.
*Crater.* Linceſtes koom in huis, mijn Moeder is in nood.
*Lincef.* Is 't Moeder die zoo krijt? *Crate.* Ja 't zeper. z' Is ſchier dood.
Koom gauw.
*Lincef.* Help. Moord, moord, moord, men Moeder word doorſteken.
Koom buuren help, ai help. Koom help ons dit toch wreken.
*Crater.* Daer isze. *Thimo.* Andromeen berooftge dus mijn eer!
Ai Echtme. *Andro.* 'k Zal. Bedaer. Vaer wel. Ik koom flus weer.
*Binnen.*

## TWEEDE UYT-KOOMST.

*Amphoterus. Arthabaſus. Andromenis.*

*Amph.* Die op zijn Schouderen een zwaren laſt moet dragen
Dient ſtijve beenen om zijn lijf wel t'onderſchragen:
Want zoo hy ſchrikt of wrikt of ſtrompelt in zijn tret
Hy valt zeer licht ter nêer dat hem de laſt verplet,
En inder yl verſmoort: maer houwt hy wiſze ſtappen
Zoo gaen de zaken wel, dies moet hy niet verſlappen,
In moed noch kracht, die zich hier toe gebruiken laet.
't Is even eens met die, die een verheven ſtaet,
En wigtig ampt bekleet. Hy moet zijn zinnen wetten
Met wijsheid, en wel nauw op alle dingen letten;
Zoo wel in vreede als in der oorelogs rumoer,
Op dat hy noit verzeil: maer weet altoos zijn roer,
Als een bevaren Man, dan dus, dan zoo te ſtieren,
Naer dat de nood hem dwingt en naer de winden tieren.
Hy moet, gelijk ik zegg', op ſtijve benen ſtaen:
Want valt hy maer eens neer zoo is 't met hem gedaen.

Dit's

Dit's dan een les voor ons, ons, zeg ik, die verheven
In eer en ſtaten zijn, en worden an gedreven
Tot ſtage wakkerheid om altoos voort te gaen
Al valt de laſt wat zwaer daer wy mêe zijn gelâen:
Want zoo de dapperheid, die benen ons begeven,
Wy zijn gewiſſelijk terſtont daer door om 't leven.
Den Koning is wel goed zoo lang men zijne laſt
Volbrengt: maer doet men 't niet, zijn haet en thoren waſt
Terſtont weergadeloos; ja ſtelt zich niet te vreden
Voor dat hy die miſdee zijn ſtraf heeft af geleden.
*Arth.* 't Is zoo gelijk ge zegt. Dies diend men toe te zien
Om door getrouwigheid zijn bitze wraek t'ontvliên,
Die door miſdoen ontſteekt. Ghy dient ſchier alle nachten
De wallen van de ſtadt rondom met dubb'le wagten
Voor eerſt noch te verzien; vermits men op den eed
Der Griek niet ſteunen mach, die toch altoos zijn leet
Wil wreken daer hy maer gelegentheid kan mercken.
En ik zal 't ſlot zoo vaſt met gragten doen verſtercken
Dat, dat onwinbaer voor den vyand wezen zal.
Zoo zal de dapperheid ons voor dien zwaren val
Bevryden, en de gunſt des Konings ſtaeg verwekken;
Om ons van ſtaet tot ſtaet al hooger op te trekken;
Mits hy een trots Soldaet gelijk zijn Zoon bemint.
*Amph.* Dat's waer, hy noemze ook zoo daer hy maer hart in vint.
Maer waer of Andromeen dus lang toch mach vertoeven?
*Arth.* Hy mach wel bezich zijn in 't Hemels zoet te proeven
*And. uit.* Daer hy zoo zeer naer janckt. *Amph.* Hy heeft hem licht bedocht.
*Andro.* Mijn vrunden zijtge daer? 'k Heb over al gezogt.
*Amph.* Hoe zijtge dus verheugd? *Andro.* Door d'overvloed der weelde
Die my de min zoo mild uit heuren ſchoot mêe deelde.
*Artha.* Waer koomtge dan van daen?
*Andr.* Daer ik in luſt verdronck.
Van mijn Themoklea, van die Thebaenze pronck,
Daer koom ik nu van daen. *Artha.* Hoe is'ter mêe gelegen?
*Andro.* Al wel. Ik heb mijn wil ten leſten noch verkregen.
*Arth.* Verkregen! wel hoe dat, verwonnen door gebêen?
*Andro.* Door een verſtaelt gebed. Niet door de tong, ô neen!
Die was te krachteloos, die kon'er niet verwinnen.
*Amph.* Wat dan? *Andro.* Mijn kraght.
*Amph.* Uw' kraght! hoe dorſtge dat beginnen?

Heel

*Andro.* Heel wel. Ik vond haer juist by haer gespelen staen;
Dan eer ik sprak zijn die stil-zwijgend weg gegaen.
Toen spitsten ik mijn tonge op bidden en op smeken
Met zulck een droef geklag 't geen 't harste hart zou breken.
Hier door won ik zoo veel dat zy beteutert stont
En wist niet hoeze zouw. Ten lesten heeft heur mond,
Met zagte woorden, my mijn doen af willen raden,
En zey ghy zult den roem, door uwe helden daden,
O Andromeen! wel eer verkregen, in een schand
Veranderen, zoo ghy u met den stalen band
Van trouw, an een slavin zoo lichtelik laet knoopen.
Ik docht nu is de tijd van al mijn ramp verloopen.
Mijn harte sprong van vreugd, mijn handen raekten los,
En vlogen naer'er toe belust om 't jugdig blos
Van 't bloeyend karmozy met ving'ren an te raken:
Maer roerden pas de kin toen ik mijn wil moest staken.
Zy brak terstont mijn hoop door een verwoed getier,
En uit'er lieve mond quam niet als vlam en vyer
Van schrikkelik gevloek. Dit dee mijn lusten branden.
Ik stel mijn kragt te werck. Zy knersten op'er tanden,
En riep benauwt om hulp: maer al verloren. 'k Dwong
Haer zoo, dat ik terstont de kuisheid haer ontwrongh.
Dus is mijn lust geboed door kraght van deze narmen.
*Amph.* O al te znoden daed. Hoe moet de Weduw' karmen.
*Andr.* Heur karmen is gedaen. *Ampho.* Gedaen! wel hoe zoo dat?
*Andro.* Zy noemtme nu heur lief, heur uitverkoren schat,
Heur troost en heur vermaek; ja bidme met gebeden
Dat ik'er echten zal, en zoo heur zuivre leden
Gebruiken naer men wil. *Artha.* z'Is van verstant berooft.
*Andro.* z'Is niet. Wel wetende. *Artha.* 't Is wonder!
*Andro.* 'k Heb belooft
Zoo haest als 't mogelik zal zijn wêer om te komen,
Gelijk ik doen zal. 'k Heb hier noch wat meer vernomen
Als ik gemeent had. *Ampho.* Wel wat is dat toch mijn Heer?
*Andro.* Dat hier noch rijkdom schuilt. *Amph.* Heeft zy u met heur eer
Noch niet gepaeyt? *Andro.* O nêen! die zalme mee wel passen.
*Arth.* Zie toe mijn Heer de wraek zal u op 't lest verrassen.
Houd u hier mee vernougd. Wilt niet te vinnig woen.
Ga mee. *And.* 'tKoomt niet te pas. Vaer wel. 'k Heb yets te doen.
*Binnen.*

DARDE

*Thimoklea. Hellanice. Cleophes. Andromenis.*

*Thimo.* Och Hellanice! och! nu is't'er toe gekomen
Daer ik zoo bang voor was. Mijn eer is my benomen.
Mijn Naem, mijn faem geſchent. 't Is wonder dat den dach
Niet walgde toenze my zoo hart mishand'len zach.
Och! och! waer bergh ik my? men dunckt de ſteenen ſpreken,
En klappen 't yder een. Och had hy my doorſteken!
Wat noot was 't: maer mijn eer! mijn eer! dat dierbaer pant,
Dus vuil! dus vuil gemaekt met een vervloekte ſchand.
Wanneer 't gerugte dit met open mond koomt melden
Wat zalder laſteren, wat zalder bitter ſchelden
In Theben om gaen? Hoe den Maſcedoon den draek
Met my noch ſteken. Help! ai Goden doe toch wraek
Eer ik in 't leet verſtik. Stort uw' vergramde ſtralen,
En dolle donder nêer. Laet hem mijn ſcha betalen
Met zoo veel pijnen als hy hairen heeft. Begin
De wraek van ond'ren op: maer laet hem niet te min
Van bovenen de pijn op 't wreedſte mêe gevoelen.
Laet een heel gragen gier zoo door zijn boezem woelen
Dat hy noch dach noch nacht kan ruſten door de ſmart.
Rokt hem zijn oogen uit. Verſtomt zijn tongh, en 't hart,
Dat altoos was beluſt op plagen en op ſtraffen,
Laet dat van ongeduld gelijk een hond ſtaeg blaffen.
Zijn handen, die niet als tot moorden zijn gewent,
Maekt die tot klauwen daer hy ſtaeg zich zelfs mee ſchent,
En ſcheurt, en nijpt, en krabt. Of reext een reex van plagen
En laet hem die gelijk een gouden keten dragen
Om zijn vervloekten hals. Op dat zoo yder ziet
Hoe hy voor 't ſchellemſtuk regtvaerdig loon geniet,
Of gun an my de magt op dat ik my mach wreken.
Mijn hart wort zoo benauwt. Ik kan niet langer ſpreken.
*Hella.* Zit hier een weinig nêer. Ghy ſmoort u zelf door 't leet.
*Thimo.* Wat bangigheid is dit? *Hella.* 't Verraſt u eerge 't weet.
Uwe kraghten zijn te zwak om deze laſt te torſſen.
*Cleoph.* Is 't wat gedaen? *Thimo.* Ik zal mijn arremen bemorſſen
Tot an den Nelle-boog in 't gaile en dartle bloed
Van dezen eerdief. 'k Heb de wraek beſtemt. Hy moet

Van daeg noch om den hals. Ik heb zijn dood gezworen
Zoo ghy men helpen wilt. *Hell.* Zeer graeg. Laet ons eens hooren
Of dit wel moog'lik is. *Thim.* Heel makkelik. *Hella.* Hoe dat?

*Thimo.* Zijn holle gierighe id is noit verzaed van ſchat:
Maer hapt geſtaeg naer meer. Daer zal ik hem door vangen
Eer dat hy 't zelver weet. *Cleoph.* Mijn hart heeft groot verlangen
Om deze daed te zien. *Thimo.* Vriendinnen weeſt verblijd.

*Hella.* Als 't werck gedaen is zijn wy meeſter van den ſtrijd.

*Thimo.* Zijn uur genaekt al. Hoor. Ik zal hem vrundlik ſmeken
Tot echten voor mijn eer, en al van weelde ſpreken.
Indien hy zoo veer koomt dat hy my trouw belooft
Zoo is hy in de knip: ja 't leven hem berooft.
In deez' verborgen put zal hy zijn ziel uitbraken.

*Hella.* Hoe dat? *Thimo.* Vermits ik hem door loosheid dies zal maken
Dat ik mijn ſchatten daer in 't plond'ren heb geberght.
Hier zal hy graeg naer zijn, mits hem de honger terght,
Om die, gelijk mijn eer, te roven: maer in 't bukken
Zult ghy terſtont die ſtrop om zijne benen rukken,
En ik zal met die dag hem zelf den dood-ſteek doen.

*Hella.* Ik ben bereyd. *Cleo.* Ik ook. *Thimo.* Ik zie zijn wonden bloên,

*And. uit.* En hoor hem om gena met nare kreten krijten.

*Hella.* Daer is hy. Veins u. *Thim.* 'k Zal mijn wraek wel wat verbyten.
Zijt welle-koom mijn trooſt. Waer hebtge toch vertoeft?

*Andro.* Ik koom zoo van de Vorſt. *Thim.* Mijn hart was heel bedroeft
Vermits ik u niet zag. *Andro.* Mijn waerde, en uit-gelezen,
Dwingt u de liefde alreede om ſtaeg by my te wezen?

*Thimo.* Wanneer ghy van men zijt, zoo dunckt me dat de zon
Heur aenzight ook verſchuilt. *And.* Mijn honing-bie. Mijn bron
Vol lieve zoetigheid. Stel uw' gemoed te vreden.
Kus nu uw' Andromeen. Wat heb ik ſtrijd geſtreden,
Wat heb ik pijn gelêen, wat heb ik uit-geſtaen
Eer ik u over-won, mijn Engel? maer voortaen
Zal 't niet als weelde zijn. 'k Zie berregen van luſten
Hier rondom voor men ſtaen. Mijn hart kan naulicx ruſten
Van al de dertelheid. Mijn zinnen zijn beroert.
Ik word al danzende in Vrouw Venus throon gevoert.

*Thimo.* En ik verſtik van vreugde: ja zie den Hemel open
Nu ghy wêer by men zijt. *Andro.* Hoe kan de tijd verlopen?
Mijn lief. Mijn waerde lief. Omhels uw' Andromeen.

*Thimo.* Mijn hart wort weer bezwaert. *Andro.* Ai ſtel u toch te vrêen.

Wat

Wat is 't? *Thimo.* Mijn eer, mijn eer.
*Andro.* Schep moed. Ick zal u trouwen.
*Thimo.* Belooftge dat? *Andro.* Ik zweert, en zal mijn eeden houwen.
*Thimo.* Kus dan vry duizendmael. Koom hier mijn levens ſtut.
Ik heb een groote ſchat in deze droge put
Voor 't plonderen gebergt. Die 't lichaem heeft genoten
Daer zijn geen rijkdommen of kaſſen voor geſloten.
't Is nu toch al voor u. *Andro.* Mijn overwaerde bruid.
Uw' ſchatten in die put! Hoe krijgtmenzer wêer uit?
*Thimo.* Heel makkelik. z' Is droog. *And.* Krijg ligt om eens te kijken.
Nu zal ik met'er ſchat mijn ſchatten noch verrijken.
*Thimo.* Hou daer mijn Bruidegom. *Andro.* Koom neem'er 't dekzel af.
Ik zie hier noch geen grond. *Thimo.* Maer ghy gevoeld de ſtraf
Van uw' vervloekte daed. *Andro.* Ai my! wat ongelukken.
Och! Thimoklea och! *Thimo.* 'k Zal u 't gezigt uit rukken
't Geen d'oorzaek is geweeſt van uwe dertelheid.
Ai my! *Thimo.* Zie daer mijn handen 't lemmer al bereyd
Om u ſchenzieke borſt zoo daedlik op te kappen
En om dyn godloos hart dy voor dyn bek te lappen.
Zie daer is 't raven-aes. My dunckt ik voel noch brand
't Is wis. Zie daer hoe rookt zijn duivels ingewand.
*Hella.* Me-vrouw 't is nu genoeg. *Thim.* Ik hoor zijn tong noch krijten
Daer isze. *Hella.* Hou nu op. Waer zal men 't lichaem ſmijten?
*Thimo.* Hier achter op de ſtraet. *Hell.* Daer is de meeſte gang.
*Thimo.* Zoo kan hem yder zien. *Hell.* Dat dient niet. *Cleop.* Ik ben bangh
Dat ymand ons zal zien. *Thimo.* Al zagend duizend oogen.
Dat maekt my niet vervaert. *Hell.* Wat heeft de wraek vermogen.

*Binnen.*

# VYFDE DEEL.

## EERSTE UYT-KOOMST.

*Alexander. Hector. Hepheſtion. Amphoterus. Arthabaſis.*

*Alex.* Aer lag dien ſtrijdbre Man dus derelik vermoord?
*Hector.* Dicht by de marrikt. Recht voor een heel groote poort
Geſchilderd met een ſchild daer twee paer leeuwẽ poten
Vier Zabels punt an punt in een oog-appel ſtoten.

 Hy

*Alex.* Hy zieter byster uit. Waer vondge 't ingewant?
*Heph.* Dat stond regt voor de deur in een gebroken mand.
*Alexa.* Hoe bloed de mond hem dus? *Heph.* Zijn tong is uit gezneden.
*Alexa.* 't Is wonder! was de wraek niet met zijn dood te vreden?
Weet ymand ook wat volck in deze woning woont
Daer ghy hem vond? *Hect.* O neen! dan naer zich 't Huys vertoont
Is 't meerder als gemeen. *Alex.* Hebt ghy hem dus gevonden?
*Hector.* Zoo als de Vorst daer ziet. *Alex.* Ga. Hael dat volck gebonden
Die ghy daer vind, wie 't is. Misschien men 't recht bescheid
Daer door te weten koomt van dit vervloekte feit.
En zoo 't de moorders zijn, ik zal door Delos handen
Hen slagten doen, en voort tot pullever verbranden,
Ter eeren van Jupijn en Themis, by dit lijk
Dat dus mishandeld is. *Ampho.* Dit oordeel hoeft geen blijk
Maer 't ziet de daed hier zelf. *Alex.* Ga daedlik, zonder toeven.
*Hector.* Wy doen zoo. *Alex.* Wie zou zich hier over niet bedroeven
Als hy dit lichaem ziet dus gruwelijk mismaekt.
*Artha.* Ik schrik: ja dat de schrik met schrik my 't harte raekt.
*Amph.* O onverzaegden Held! die midden in de klingen
Der vyanden, de dood zijn pijlen kon ontwringen.
Wat hand was toch zoo stout die zich an u dorst slaen?
Wat moord-priem dorst zijn dorst dus met u bloed verzaen?
Wat byl kon deze borst, die 't stael self scheen te tarten,
Op kappen? och! wat moest dit moedig hart al smarten
En duldelooze pijn gevoelen eer 't zijn plaets
Verlaten kon. *Artha.* O roem! ô voorbeeld des Soldaets!
Moest dus uw' groote naem in 't groeyen blyven steken?
Hoe heeft zijn dapperheid an Theben noch gebleken?
Wat yver en wat lust heeft hy gestaeg bethoont?
Waer door zijn zeegbaer hooft met Lauren is gekroont.
*Alex.* Ik heb hem menigmael in 't midden der vyanden
Zien vechten als een Leeuw die met zijn wreede tanden
Al dat hy vat verscheurt. 'k Heb hem gezien, bezaeit
Met lijken om zijn lijf, door 't vinnig stael gemaeit.
Zoo dat hy wierd gevreest: ja als de dolle donder
Ontzien van 't stoutste volck, 't geen voor een werelts wonder
Hem eerden. Als zijn bloed maer kookte, of zoo zijn vuist
Maer met de zabel blonck zy was terstont begruist
Met vet en Menschen bloed. O al te harde slagen
Van 't wrede nood-lot, die niet wel zijn te verdragen!

Ik had mijn hoop op hem by naer alleen geveſt
In deze anſtaende togt; vermits hy alderbeſt
De leger delingen wiſt naer mijn zin te ſchikken.
Hy kon mijn wil verſtaen zoo haeſt als hy de blikken
Maer van mijne oogen zagh, en onder duizend Man
Niet een zoo rad als hy geweeſt is. Zal ik dan
Om dit zoo groot verlies mijn wil niet moeten ſtaken?
Ik kan my tot den toght niet eerder vaerdig maken
Voor dat ik zeker weet wie dat dit dierbre bloed
Zoo ligt vergooten heeft en my die ſchade an doet.
Ik zal zijn aſch niet an de doodbus overgeven
Voor dat ik ſtraf, of weet waerom dit is bedreven,
Dat zweer ik by de Gôôn. Ga doe terſtont de weet
An Delos, dat hy zich maekt tot den dienſt gereed,
Wanneer ik hem ontbiede om 't wreek-vyer op te ſtoken.

*Artha.* Wy gaen. *Alex.* Ik toef zoo lang tot ikme heb gewroken.

*Binnen.*

## TWEEDE UYT-KOOMST.

*Thimoklea. Hellanice. Cleophes. Hector. Hepheſtion.*

*Thimo.* De Honingh-bie, hoe kleyn, weet zich van over laſt
Te wreken als 't gewelt naer zijne ſchatten taſt.
Dit lieve beesje znort en zoekt de hand t'ontwringen
Die hem door dartelheid zijn honing af wil dwingen:
Maer kan hy 't niet ontgaen, den rover krijgt terſtont,
Voor zijne roverye, een overwrede wond.
't Is reeden dat ik dan mijn ſchennis heb gewroken,
En 't goddelooze bloed, dat eerſt begon te koken,
Door 't vuur der vuile luſt, heb op de vloer geſtort;
Vermits daer door mijn ramp en lijden is verkort.
Mijn ſchaden ſyn wel groot: maer 'k ſtel mijn hart te vreden;
Naer dien hy voor zijn doen heeft naer mijn wil geleden.
Ik heb mijn Zoonen nu van zijn gewelt verloſt
Wat nood is 't of hen dit hun Moeders leven koſt?
Ik ben daer in verheugd: ja heel bereid tot ſterven.

*Hella.* 'k Hoop datge by de Gôôn genade zult verwerven.

*Thimo.* Wel by de Gooden; maer by Alexander niet.

*Hella.* Ook wel. Wanneer hy hoort waer om dit is geſchied.

*Thimo.* O neen hy is te zeer op ons geslagt gebeten.
*Cleoph.* Een reedlik Vorst heeft noyt geregtigheid versmeten.
*Thimo.* De haet grijpt blindelings en ziet niet watze doet.
*Cleoph.* Maer hy is van zijn jeugd in wijsheid opgevoed.
*Thimo.* Die kan in dolligheid zeer lichtelik verkeeren.
*Hella.* De deugd heeft wapenen en kan zich wel verweeren.
*Thimo.* Al 't geen de Vorsten doen wort altoos deugd genoemt.
*Hella.* Godts oogen zijn te klaer daer wort niet voor verbloemt.
*Thimo.* Dat maekt geen Vorsten bang, zy reeknen hen voor goden.
Zy volgen maer hun hooft, en stellen ons geboden,
En wetten daer men licht zijn leven door verbeurt.
*Cleoph.* 't Is billik dat hy die dan zelver niet verscheurt.
*Thimo.* Wel billik: maer men bind hen an geen regt noch wetten.
Dan hoe 't ook gaet ik zal mijn hart te vreden zetten.
Ik heb de daed gedaen en wagt de straf daer voor,
Die wis haest volgen zal. Toen ik mijn eer verloor
Verloor ik waerder pand als dit ramp-zalig leven.
Wat is an 't nietig lijf, an deze romp bedreven?
In 't alderminste niet. Ik vreze voor geen dood.
Geen lasten zijn zoo zwaer, noch ook geen pijn zoo groot
Daer ik niet tegen magh. Mijn vleesch is als de steenen
Die gansch onvoelik zijn. Ik kan niet langer weenen,
Mijn borst is leeg geput. Mijn oogen zijn verstopt.
De dood staet voor mijn deur ik hoor wel hoe hy klopt.
*Cleoph.* Ghy maekt u zelf vervaert. *Thim.* O neen! ik kan niet schrikken.
Laet Alexander my zoo wreden straf beschikken
Als oit in Plutoos hol van nikkers is bedogt.
Hy vil, en braeme vry. Ik heb zoo veel bezoght
Dat nu geen pijnen meer op mijne leden hegten.
*Hector en Heph. uit.* Hy laetme met een Leeuw of dolle Tiger vegten
Ik ben dies wel getroost de kamp stracx an te gaen.
*Hella.* Me-vrouw bedaer. Wat volck koomt daer zoo haestig aen?
*Thim.* Verberg u. 't Is om my. Nu is de tijd verloopen
Dat ik weer met de dood de dood-slagh zal bekoopen.
Zie naer mijn kinderen.
*Hector.* Wat volck woont in dit huys?
*Thimo.* Dees Weduw diege ziet zoo overlaen met kruys.
*Heph.* Waer is uw' Man?
*Thimo.* Helaes! in Thebens val gebleven.
*Hector.* Wie broght de Hooft-man hier zoo schandelik om 't leven?
Die

*Thimo.* Die dag en deze hand heeft my mijn luſt geboet,
En deze vloer geverſt met zijn fenijnig bloed.
*Hector.* Hebt ghy dat zelf gedaen? *Thimo.* Och ja! met deze handen.
*Hector.* Ghy zult daer voor tot aſch in 't wreek-vuur haeſt verbranden.
*Hepheſ.* Ghy moet voort met ons gaen.
*Thimo.* Daer heb ik naer gewaght
Vermits ik anders niet als naer mijn ſterven tragt.

## DARDE UYT-KOOMST.

*Alexander de Groot. Delos. Thimoklea. Arthabaſis. Amphoterus. Offer-Zangers. Hector. Hepheſtion.*

*Alex.* De Throon der Heerſchappy, daer Vorſten onder ſchuilen,
Dient onbewegelik met twee voorname zuilen
Gedurig onderſtut. Dat's wijſſelik beraed,
En dan regtvaerdigheid zoo wel in 't goede als 't quaed.
Met wijsheid moet men ſtaeg op alle dingen letten
Eer datmen 't ſlagt-mes van de wrede wraek laet wetten,
En met geregtigheid moet men an yder 't zijn,
Gelijk met een balans, uit delen, 't zy dan pijn
En ſtraf voor 't quaede, of gonſt voor 't goed doen van de vromen.
Zoo geeft men 't weeldrigh volck noit al te ruyme tomen,
Zoo word geen deugd vertreen: maer altoos voor geſtaen.
Waer is nu 't wreek-vuur, om dit god-loos vleeſch te braên
Op 't gruwelijk Autaer met menſchen bloed bedropen.
*Delos.* De Wraek is al gereed en ſpart heur kaken open;
Om des verdoemde prooy te ſlokken in'er rop.
Wanneer de Vorſt gebied.
*Alex.* Eer ik dees bloed-wel ſtop
Moet hier voor 't heilig regt de miſdaed zijn beleden.
Rampzalige, hebt ghy door dolle wredigheden
Dees gruwelicke moord dus ſchandelik volbroght?
*Thimo.* Ja. Dat heb ik gedaen. *Alex.* Wel hoe dus quaed bedoght!
Een wijf, een tenger wijf! tot kozery geſchapen,
En Mannen tijd verdrijf, kan dat zich dus vergapen,
En even als een beul, met een gevlymde dagh,
Dus grazen in de moord? toen dit den Hemel zagh
Beſturfze niet van ſchrik? Verloor de zon geen luiſter,
Door dees vervloekte daed. Wierd ſtracx de dach niet duiſter

Gelijk een droeve nagt? en lilde d'aerde niet
Toen deze wrede moord is, door uw' hand, geschied?

*Thim.* Den Hemel wierd verheugd. De zon liet stracx'er stralen
Met een uitnemend licht tot in mijn kamer dalen.
De dach die lachte toen. De logge aerde sprong
Door blijschap toen mijn hand dien schelm de ziel ontwrongh.
De droefheid schepte zelf in deze daed behagen,
En wou, in plaets van rouw, geçierde kleed'ren dragen:
Vermits gerechtigheid zijn dood gezworen had.

*Alex.* Is dit geregtigheid! *Thimo.* Hy heeft my zulck een schat
Door moed-wil eerst ontrooft, dien ik voor al de schatten
Die d'aerd-boom torst. Ja die geen werelt kan bevatten
Niet ruilen wou; die heeft hy my met kragt onthaelt.
Zijn bloed heeft nieuwers na mijn schaden noch betaelt.

*Alex.* Noch niet betaelt! waer om benamt ghy hem zijn leven?

*Thimo.* 'k Zeg' dat geregtigheid my daer toe heeft gedreven.

*Alex.* Geregtigheid! hoe kan die moord geregtig zijn?

*Thimo.* Dat weet ik alderbest. *Alex.* Ghy thoont noch blijk noch schijn
Van 't geen hy heeft misdaen. Wilt ons niet langer tergen,
Verhael ons al 't bedrijf. *Thimo.* Waer zal ik my verbergen?
Mijn eer, mijn eer geschent. Hy heeft zijn vuile lust
Door moed-wil en geweld met uw' slavin geblust.

*Alex.* Uw' eer met kragt geschent! hoe kon hy daer toe komen?

*Thimo.* Hy heeftme by mijn hair als woedend dol genomen,
En bondme daer mee vast, dus heeft hy toen mijn schoot
Zoo schandig vuil gemaekt. *Alex.* De moed-wil is heel groot:
Maer wie verzekert ons de waerheid van u zeggen?
Ghy soekt hem deze schand nu lichtlik op te leggen
Om uwe straf t'ontgaen. *Thimo.* O neen! ik vrees geen straf:
Maer bid u, kap, ai kap de draed mijns levens af.
Ik heb de dood verdient en wil gewillig sterven.

*Alex.* Hoe zou dien Held zijn roem zoo los en licht bederven
Door zoo een vuile daed! neen dat geloof ik niet
't Zy dat mijn oog daer van een wisser blijkzel ziet.
Ghy Heeren by zoo veer ghy maer de minste kennis
Van dezen handel hebt, en ons terstont de schennis
En moed-wil niet verklaer ik sal u an de daet
En 't god-vergeten stuk mee schuldig achten, laet
U dan gewaerschuwt zijn; om in geen ongenaden
Te vallen. *Artha.* Groote Vorst wy weten van de daden,

En

En dat hy dit gewelt, gelijk de Weduw zeit
Ook an'er heeft gedaen. *Ampho.* Ik bid zijn Majesteit.
Verschoon ons; overmits wy door verscheiden reeden
Hem 't zochten of te raên. Ja hebben met gebeden,
Gebeden dat hy zich toch niet vergrijpen zou:
Maer al om niet. Hy was op deze Weeduw-vrouw
Met een verhitte lust te gruwelik ontsteken.
*Alex.* Dit weetge wel? *Amp.* Heel wel.
*Alex.* Mijn tong kan nauwlicx spreken.
Door de onverwagte slag. Foey rover van uw' eer!
Foey Vrouwen-schender! foey bedrieger van uw' Heer.
Thebaenze Vrouw hoor hier. Droog uw' betraende wangen.
Ons hart is in de strik van uw' verdriet gevangen.
Verhael ons van wat stam dat ghy gesproten zijt.
*Thimo.* Mijn Broeder is wel eer gebleven in den strijd
Ontrent Ceronea, toen 't heir van de Thebanen,
Voor uw' Heer Vader, al hun Standaerden en Vanen
Verlieten tot een roof door zijn gestrenge maght,
Theaegnes was zijn naem. *Alex.* Zijt ghy van dat geslagt!
Uit dit doorlugtig Huys van Ægenor gesproten?
Uw' Broeder heeft te vroeg zijn dierbaer bloed vergoten.
Ik wenste dat dien Held noch leefde. Ik weet gewis
Dat geen zoo strijdbre Man in 't gansche Theben is
Als dien Theaegnes was. Waer is uw' Man gebleven?
*Thimo.* Och! uwen eersten storm die kosten hem zijn leven.
*Alex.* Heldin, die Mannen trotst, uw' schaeden doen my zeer;
Dan boven al 't verlies en schennis van uw' eer.
Ghy hebt met regt u van u ongelijk gewroken.
Rijs op. Hier is genade, en al de straf gebroken
Die op u was gespitst. Daer, draeg dit hals-çieraed
Ten teken van mijn gunst, en loon van uwe daed
Die ik in 't jaer-boek van mijn daden zal doen schrijven
Op datze in eeuwigheid mag in gedachten blijven.
*Thimo.* O goedertieren Vorst! waer mêe vergeld ik dit?
*Alex.* Ghy zijt geen meer slavin. Ik geef u 't vol bezit,
Van uwe vrydom wêer.
*Thimo.* O Held van alle Helden!
*Alex.* Uw' Magen zullen los die wy gevangen stelden,
En al de goederen, die ghy, en zy wel eer
Ten roof moest laten, zal ik u al t'zamen weer

Vergoeden uit mijn ſchat.

*Thimo.* Ghy ſmoordme met gelukken.

*Alex.* Koom Delos kap terſtont dit ſchendig lijf an ſtukken
Op dat ons wreek-vuur zijn brood-droncken vleeſch verſlint,
En ſtrooy de vuile aſch als ſtof dan in de wind.

*Delos.* Wy doen terſtont uw' laſt.

*Amph.* Wat torſt de zonde al plagen!

*Arth.* 't Zijn ſtarcke beenen die de weelde konnen dragen.

## *Rey.*

DE deugd, hoe hartze word beſtreden,
Wort van geen ruw gewelt vermand:
Maer hout gedurig d'overhand,
Gewapent met beleid en reden,
En znoeit zoo 't quaed, door wijze liſt,
Eer den beloerder daer op giſt.
Dit bleek toen Theben lag gebogen
Voor 't groote ontzag der Maſcedoon
Daer Thimokleas zuiver ſchoon,
En 't ſtralen van heur brandende oogen
Zijn woedende harte zoo vervoert
Dat hy op eer en ſchat-roof loert.
Den Luipaerd kon, door loze vonden,
Niet winnen van de kuiſche Weeuw,
Dies heeft hy, als een dolle Leeuw,
Terſtont heur roem en eer geſchonden,
En zoo zijn gaile brant gebluſt
Door 't boeten van zijn vuile luſt.

Toen ſpitſt de droefheid all' heur zinnen
Tot wraek; om zwaerder ſlagh t'ontgaen,
En veilt hem all' heur ſchatten aen.
Dus kon zy hem terſtont verwinnen,
Dat hy, door yver tot'er goed,
Zijn leven daer voor miſſen moet.
O zuiver leer-beeld voor de Maegden!
Hoe klonck uw' daed in 's Vorſten oir?
Hoe ſchrikte een yder van 't gehoor,
't Geen Alexander zoo behaegden

Dat

Dat hy, daer voor, zijn hals çieraed
Op uwe boezem blincken laet.

## *Vertoning van 't Wreek-offer.*

Den Vrouwe-ſchender, met den Byl, door Delos hand,
Gekapt, op 't Wreek-autaer, tot pulver wort verbrand
Voor Themis en Jupijn. De Weduw met'er Zonen
An Alexander vreugde en danckbaerheid bethonen.
Zoo wort de deugde altoos van overlaſt verloſt:
Wanneer 't de booze goed, en eer, en leven koſt.

JAN ZOET.

EYNDE.